227
E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

~~1 K. I: 121 e~~
227 E 28.
NKn. 1313

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

In Horas dñicas Illuſtris

Rodolphi Langij poete Laureati ornatiſſimi expla
natio Petri.n. Drolſhagij

¶ In eiuſdem Rodolphi Elegiam ad ſcām crucem
effuſam atqꝫ Carmen ꝯſtringēs ſeptē capitalia cri=
mina et eoꝝ remedia In Carmē de noctua.

¶ In Epitaphiū diui Alberti Magni Ratiſpoū
pontificis a Langio elegantiſſime ꝯſtatū. Petri.n.
Drolſhagij Commentariolus.

¶ Tetraſtichō ad pios lectores petri.n. Drolſhagij

Quiſquis amas chriſti: gemitus lamētaqꝫ noſſe
    Innumeras poenas ſuppliciumqꝫ dei
Que tulit atqꝫ crucem qua ſoluit tartara ditis
    Huc ades et Langi cerne Pijqꝫ lyram

KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

¶Petrus. N. Drolſhagius Joāni Murmellio ſuo ingenuaꝝ artiū magiſtro Salutem dicit.

d Edi ſuperioribus diebus ad te litteras amantiſſime Joannes quas an acceperis an ne mecum tacitus reputo. Solent (Ut probe noſti) Tabellarijs pluribus littere dari. quas aut ignauia. negligentia. aut furore quodam inuidie reddere curant minime Jtidem mihi factum eſſe arbitror. Uidi interim ⁊ legi opuſcula tua de verborum compoſitione inſcripta q̄ꝫ vtiliſſima que nuper in lucem edideras. Et plura alia tum oratione tum carmine contexta Quamobrem non poſſum tibi non gratulari te tantum apicem aſcēdiſſe ⁊ vtroqꝫ genere ſcripſiſſe quod nemini adhuc grecorum (Cicerone auctore primo offi.) Contigiſſe vidmus. Sed ſolum Ciceroni et Demetrio inter priſcos ſaltem attribuimus Opinor equidem te (Ut ioco abſim) Non labra tantum proluiſſe in Helicone ⁊ fonte caballino ſed totum caput corpuſqꝫ quandoquidem qui tantis curis negocijs ⁊ occupationibus quottidie conficeris adhuc lectu digniſſima in medium afferis poſteriſqꝫ communicas. Ne igitur pluribus (qui omnibus omnia inuident preter inuidiam) Adulari magis (Quod procul abſit) q̄ꝫ verum dicere videar ſilentio tranſeo preclaras tuas laudes. ingenuos mores. Beneuolum animum. ⁊ communia ſtudia. quibus me pulcherrime quum apud vos auditor eſſem et alueris ⁊ ornaueris. Nunc ad inſtitutum noſtrum veniamus. Ego hac tempeſtate (deum optimum maximumqꝫ teſtor) Non minoribus moleſtijs ⁊ laboribus (Quamq̄ꝫ impari emolumento) Conficior atqꝫ tui motus ⁊ exhortatus tuo exemplo licet impar doctrina ⁊ animi dotibus elucubraui ⁊ in vnum collegi commentariolos quos pullos gallinaceos placuit appellare in Horas dominice paſſionis Rodolphi Langij equeſtris ordinis viri ac poete celeberrimi Atqꝫ in Elegiam eiuſdem in ſancte cru-

cis virtutes ꝛ laudes effuſam que non minus elegans eſt q̃ ſalubris Nos itaqꝫ pullos quos demum licet implumes ꝛ quaſi abortiuos peperim cui potiſſimum dedicarem nemo alius mihi charior tua humanitate occurrebat. Tibi igitur amico, ꝛ fautori integerrimo illos dicaui. non quaſi tuus ſtomachus illis delectetur quum lautioribus ꝛ delicatioribus (Non dubito) Veſcatur, ſed ꝙ illos patentibus domibus in patrocinium ſinumqꝫ tuum benigno vultu ſuſcipias. Ac ab importunis vulturibus miluis ꝛ harpÿs tuearis defendaſqꝫ Quod ſi a te factū iri intellexero dabis mihi calcar ad maiora conſcribenda. Sin minus dabis frenum arcendi ingenĳ mei imbecillitatem ꝛ animi temeritatem ac audaciam Adiunximus demum explanatiunculam perbreuem in Epitaphium magni Alberti noſtri doctoris profundiſſimi ab eodem Rodolpho Langio vate inſigni non minus lepide q̃ eleganter luſum quod ſi aliquando tuorum auribus preberes non paruo honore laudeqꝫ noſtrum illum Albertum omnium recte philoſophantium principem afficeres. ¶ Vale me ama. atqꝫ noſtro Rodolpho weſtphalie glorie commenda Ex Zwollis Anno natalis dñi. M.CCCCC.v. quinto calendas Apriles

A ij

Rodolphus Languis poeta Laureatus Joanni Rinco Salutem dicit plurimam

l
Egi nuper optime Joannes Rodolphi illius noſtri agri-
cole pie ⁊ inextincte memorie ad Barbirianum de ſtudio-
rum inſtitutione epiſtolam preclaram ſane ac Rodolpho
ipſo dignam. Jn qua non ſemel cum laudis prefatione tui mentionem
facit ad dubitabam quis nam eſſet Joannes ille Rincus cuius tam ho
norifice meminiſſet, Uerum iſto nunc anno es mihi ab amicis qui vir
ſis feſtiue ac probe declaratus. Quia iuuenilis etatis flore virens auc-
tus fortunis egregie. coniugem etate. forma. ⁊ moribus iuxta claram
habens. ex ea que proles ſpecie ⁊ indole precipuas conſequutus. Sed
his ꝙ omnibus ſupereminet. quodqꝫ fortune ambiguitas auferre ⁊ la-
befactare non valet. audio te virtute preſtare. ac in deum optimum ma-
ximum deuotione feruere ⁊ ab humanitatis ſtudijs nequaq̄ꝫ abhorrere.
ſine quibus (Audaculus loquor) Omnes artes bone quaſi in veſtes
ſunt muteqꝫ iacent ⁊ elingues His tot dotibus quum non poſſem non
gratulatum ire. ⁊ quum accepiſſem florea mea virginis ſerta te aliquid
facere. ⁊ in ſacris habere delitijs te quoqꝫ aggrediendum putaui. ſed ta-
men vacuis te manibus adoriri. ſalutareqꝫ partim ve Cordubenſis illi-
us philoſophi ſententia pauefactus. qua parthorum reges abſqꝫ mu-
neribus ſalutare non liceat vel adire. Quid ergo extra nudem tibi offe-
ram epiſtolam homo ingenio parum culto. eruditionis ſterilis. facun-
dia ⁊ oratione ieiunus. ſubſtiti cunctabundus Subijt illico animum
vt hijs de ſancta cruce verſiculis quos emittendos propediem ſtatui te
ſalutans adorirer Hos nunc ea qua polles humanitate tibi dicatos. et
in lucem erumpentes ſuſcipe. ⁊ ab animo tibi dedito emanaſſe perſua-
ſum habe. Qui ⁊ ſi humiles vt ſunt ⁊ humi ſerpunt. aſſurguntqꝫ mi
nime. vt apud tragicos huius genus carminis ſolet res tamen ipſa quā
canunt ſublimis eſt. ſancta. diuina. ⁊ que omnem ſeculi altitudinem
tragicoſqꝫ boatus exuperat Deliramentaqꝫ ⁊ hominum ſtulticias ſub
pedibus ſternit ac ſua proterit ineffabili virtutis maieſtate Deſcribunt
enim hi noſtri verſiculi vel perſtringunt verius Anapeſtico Pindari-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

co metro dominicam paſſionem in ſeptem vt appellant horas de ſanc-
ta cruce partitē. Hoc autem carminis genere in ea re deſcribenda potiſ-
ſimum vti placuit. Quod chorus qui apud tragicos inducitur triſtia
ꝛ indigna regibus eo ſoleat deplorare doloriſqꝫ tragici geſta deflere nec
ſane immerito (Ut ego quidem ſentio) Eo carminis genere crux ipſa
pendentis atqꝫ in ea paſſio vulnera, morſqꝫ defletur quando Firmiano
teſte nulla ꝟboꝝ reꝝqꝫ inſtructa copia nec vlla tanta affluentie vbertate
decurrens oratio. Satis deflere poſſit ac deplorare crucem quam mun
dus iſte ꝛ tota luxerunt elementa. Adiunximus demum quaſi pro cor
rollario Elegiam ſuis ꝛ numeris incedentem. Crucis laudem virtu-
teſqꝫ canentem. Quibus ſalutifera illa eſt allopreda ſalutanda ac deuo
tius adoranda. Ut ſaluberrimo quod in ea pependit precio ducti. Ui
te huius miſeriarumqꝫ altiſſimum gurgitem enauigantes, eternitatis
appellamur. in portum. ¶ Uale felix vir inſignis, ꝛ amantem te
diligas precor

Rodolphus Langius poeta Laureatus in verſus ſuos de ſancta cruce Joanni Rinco dicatos

T ſi vos tenues rudes inepti
Eſtis verſiculi minuſqꝫ culti
Audaces tamen et probo Joanni
Rinco precipites abite munus
Rinco melliſluo beant opes quem
Virtus ardua. littere. iuuentus
Rincus diligit et nouem ſorores
Dat ſolatia vatibuſqꝫ doctis
Ne vos proijciat' vel in culinam
Aut gutte faciat ſinus ſabee
Preſtat quod canitis crucis tropheum
Tinctum ſanguine. gratia decore
Deſcendit quibus hunc ſalus in orbem
Securos igitur manu fouebat
Rincus vos bonus abſqꝫ vel nitore
Incultos venerabitur ineptos
Illi dicite nunc meam ſalutem
Opto Langius id. mei valete
Sanctam verſiculi crucem canentes.

Premittatur horis ſingulis Chriſtus dñs factus eſt pro nobis obediens. ꝛc. Poſt finem cuiuſlibet hore Verſi. Adoramus te chriſte Cum Collecta de ſancta cruce. Reſpice queſumus vel alia. Et item Collecta de domina. Interueniat pro nobis queſumus domine. et cetera

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

¶ Rodolphi Langij viri diſertiſſimi Carmen Anapeſticū Pindaricū in horas dominicas

¶ Ad ꝯpletoriū et Matutinas

AVido dominus precio venditus
Pius a Juda ſcelerato nimis
Veteris cene agni poſt vltima
Seſe inclinat dominus glorie
Humiliſq̄ȝ pedum ſordida diluat
Vite inſtituens dona perennis.

¶ Hoc genere carminis poeta noſter deſcribit horas dn̄icas hoc ē tp̄a quibus chriſtus filiꝰ dei vnigenitꝰ varia tormētoꝝ gn̄a paſſus eſt ꝓ redemptōe gn̄is humani ſicut liq̄de patet intuēti carmīa Et d̄r p̄mo quō innocēs agnus chriſtus traditꝰ ⁊ vēditus ſit auide a ſceleratiſſimo Juda ſcharioth vt habet̄ Joēs decimo tercio Judas ſimōis filiꝰ ſchariotis tradidit chriſtū Judeis ⁊ Luce.vi. Elegit Judā ſcharioth q̇ fuit ꝓditor hic fuit auctore Criſo.tante malicie ⁊ crudelitatis ꝙ quum exhiberet illi dei filiꝰ beneficiū cene ⁊ ꝯcenatōis ſecū adhuc nō reuocabat̄ a malitia. Et d̄r venerabilis Albertus magnus ſuꝑ euangelio Joīs capite duodecimo Unus ex diſcipulis eiꝰ ſolo numero nō merito q̇ malicia erat mutus ab oībus aliȷ̄s exceptus Judas falſo noīe d̄r.q2 Judas ꝯfitens interpretat̄ Schariotis hoc eſt talis ville ciuis q̄ interp̄tat̄ memoria mortis.q2 mortem dn̄i ꝯtinue meditabatur Hic idem Judas tradidit magiſtrū ſuū vt recuperaret precio ſanguinis.qd̄ precio vnguenti ſibi ꝑditum putauit Unde odor vngenti q̇ aliȷ̄s fuit in vitam illi fuit in mortē eternā (Veteris cene) Cena illa auctore Alberto magno ibidem non erat corꝑis ⁊ ſanguinis dn̄i noſtri ieſu chriſti ſed veteris teſtamēti ⁊ agni tipici Cauſa āt fuit ꝙ prius agnū cū diſcipulis comedit anteq̄ȝ lauaret eos.q2 agnus ille cū nō eſſet niſi figuralis nō exigebat lotionē Corpꝰ āt dn̄i quum nō datur niſi prius lotis lotura expiatōis Jſaie quinquageſimo ſcd̄o mūdamini q̇ fertis vaſa dn̄i.quum nō in tumultu exibitis Hac ergo cena agni tipici pacta.q̄ cena eſt vltima comeſtio poſtq̄ȝ non eſt alia ſtatim inchoauit nouam legem Leuit.viceſimo quinto. Uſq̄ȝ ad noua comedetis vetera. Nouis vero ſuperuenientibus proȷ̄cietis vetera Hec Albertus (Seſe inclinat) Joannis.decimo tercio Surgit a cena ⁊ ponit veſtimenta ſua ⁊ quum accepiſſet lintheum precinx-

it ſe. deinde miſit aquã in peluim et cepit lauare pedes diſcipuloꝝ. ⁊ exter
gere lintheo quo erat precinctus Inclinauit ſe ieſus ut ſeruire eſſet pa
ratus Jlle em̄ q̄ formã ſerui acceperat modo humiliũ actũ ſerui exhibu
it Philip. ſcdo humiliauit ſemetipm̄ formã ſerui accipiens Eſt hic di
uerſitas theologoꝝ a quo ieſus inchoauerit p̄mum lauare pedes Criſoſ-
tomus dicit a iuda traditore Alij a minoribus ⁊ puenit ad p̄mos Sed
Auguſtinus dicit ꝙ inceperit a petro principe apoſtoloꝝ, cui ego magꝭ
Auidus. Auarus. ſuffragor vt Joannis deciotercio Uenit ergo ad ſymonem perrum
¶ Auidus ꝓprie dicitur qui ꝓpter nimiam cupiditatem non videt q̄d
agat. a q̄ auide quod ſignificat cupide ⁊ Auiditas cupiditas et Aueo
verbum id eſt cupio Sed auarus dicitur qui nimium cupidus eſt pe-
Hedi Agni cunie. hinc auaricia hoc ſemꝑ in malum accipitur. illud q̄nq̧ in bonum
quandoq̧ in malum vt hic ¶ Qui minores ſunt inter capras hedi
inter oues agni dicuntur auctore Sympotino Diluo verbum mo-
do ꝑcat lauo purgo. per metaphoram etiã crimina dicim⁹ diluere hoc ē
purgare refellere Aliquãdo ſignificat aquã miſceo et tempero hinc di-
lucius vinum ſicut econtrariũ meracius quod minus dilutũ eſt Pere-
nnis ſine aſpiratione ſcriptũ reperio apud probatos auctores.

Superat torrentem cedrorum
Oratq̧ patrem cadit in faciem
Celo hunc veniens roborat angelus
Fluit hinc ſudor ſanguis et vnda

Hic agit de aduentu chriſti in locũ cognitum proditori Jude ⁊ de orõ-
ne dñi ieſu ad prẽm ⁊ de ſudore ſanguinis ⁊ aque Joãnis xviij. Egreſ-
ſus eſt q̄ cum diſcipulis ſuis trãs torrentez cedron vbi erat hort⁹ i quez
introiuit ipſe ⁊ diſcipuli ei⁹ Sciebat aũt ⁊ iudas qui tradebat eũ locũ iſ
tum q2 frequẽter ieſus ↄuenerat illuc cũ diſcipulis ſuis (Torrẽtẽ cedro
rũ) Locus eſt quẽ trãſiuit vbi fuit torrẽtis decurſus ⁊ ꝑt viã paſſionis
quã chriſtus tũc trãſeũdo voluit ꝑambulare. Pſal. De torrente in via
bibꝫ ꝓpteã exaltauit caput Et bñ d2 torrẽs q2 torrẽs calore ſol' deſcẽdit
cũ impetu ⁊ ſic chriſtus calore charitatis et luce veritatis ſuccẽſus fluc
tus paſſionũ impetu ꝓprie voluntatis ſuſtinuit. Hic aũt torrens dici-
tur cedrõ quia poſt ipſum erat locus cedris quibuſdã conſit⁹ hec Alber
tus. decimo octauo capite ſuꝑ euangelio Joannis Exiuit autẽ ciuitatẽ
ieſus auctore Alberto. p̄mo vt nos egreſſuros de mundi habitatione
ꝑcaret quãdo nos ſacraficiũ deo offerre volumus Secũdo vt tumultuꝫ
hoim fugere doceret tempore orationis Tercio vt in loco ꝑcaret ꝙ ſol⁹
ipſe mundi ſacrificiũ eſſet Jſaie. lxiij. Torcular calcaui ſolus et de gen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

tibus non eſt vir mecum(Oratꝙ patrem) Luce.xxij. Et egreſſus ibat ſecundū conſuetudinē in montem oliuarum ſecuti āt ſunt illum diſcipuli Et quum peruenisſet ad locum. Dixit illis orate ne intretis in temptationem Et ipſe auulſus eſt ab illis quātum iactus eſt lāpidis. ⁊ poſitis genibus orabat dicens Pater ſi vis transfer calicem iſtū a me. verūtamē non mea voluntas ſed tua fiet Aparuit āt illi angelus de celo confortans eum ⁊ factus in agonia prolixius orabat ⁊ factus eſt ſudor eius ſicut gutte ſanguinis decurrentis in terrā Non em̄ ideo exiuit cena facta ciuitatē vt fugere vellet ſed quia ſepe pernoctare ſolebat in ſolitudine ⁊ oratione vt familiaria doceret diſcipulos auctore Criſoſtomo.

¶ A robur robuſtus ⁊ roborare quod hic ſcat fortificare aiare ꝯſolari Robuſtus.

¶ Angelus grece nuncius latine hinc euangeliū. i. bonū nunciū ⁊ debet ꝓferri v non vocalis ſ; conſonans vt ſonum habeat f ſicut euander euergites ⁊ hoc quotiēs vocalis aliqua eu ſequitur. alias quando eu cōſonans ſequitur tunc dyphthongus eu nō diuiditur ſed retinet vim ſuam vt Euſebius Auctor eſt Joēs Capmon phorcenſis Angelus

Atris eterni ſophia chriſtus
Immenſa dei ſummaꝙ veritas
Hora capitur matutina
Rabidis traditur hoſtibus oſculo
Vinctus ſeuo vt latro cohorte
Trepidant trepidāt fugiuntꝙ metu
Duce. diſcipuli dominum linquunt

¶ Hic vates noſter oſ̄ndit quō chriſtus filius dei qui eſt eterna ſapiētia patris ⁊ ſumma veritas(Teſte philippo Beroaldo Chriſte patris ſummi non enarrabile verbum Chriſte dei virtus ſapientia ſumma parētis Et teſte Alberto magno ſuper illo verbo Joannis. xvi. Qui miſit me mecum eſt vbi Dicit ergo filius virtus eſt patris ⁊ ſapientia quia illa immediata ſunt intellectui vniuerſaliter agenti Et primo Corinthi. capite primo Chriſtum dei virtutem ⁊ dei ſapientiam predicamus quia em̄ verbum eſt ſapientia eſt. ⁊ quia operatiuum eſt virtus eſt) Captus ſit a ſeuiſſimis iudeis hora matutina. ⁊ quō poſt terga reuictus ⁊ a ſuis diſcipulis derelictus vt dr̄ Luce. xxij. Adhuc eo loquente Ecce turba ⁊ qui vocabatur Judas vnus de duodecim antecedebat eos ⁊ appropinquauit ieſu vt oſcularetur eum Jeſus autem dixit illi Juda oſculo filium hominis tradis Jterum Quaſi ad latronem exiſtis cum gladijs ⁊ fuſtibus Joannis decimo octauo Stabat autem Judas qui tra

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

debat eū cū ipſis Et Mathei.xxvi. Tandem acceſſit ꝛ oſculatus eſt eū dicens Quecūqꝫ oſculatꝰ fuero ipſe eſt tenere eū ꝛ ducite cante Imperterritus ſe offerēs illis ad patiendū dixit Ego ſum. quē q̄uis ſcdm̄ humanitatē occiſuri eſtis. tamen ſum ſcdm̄ diuinitatē qui ſum ꝛ nō mutoꝛ Auctoꝛ venerabilis Albertus decimo octauo ſuper Joan̄

Sophos ¶ Sophos grece ſapiens latine hinc ſophia.i. ſapientia ꝛ doctrina Martia lis ad regulū Cum tibi ſit ſophie par fama ꝛ cura deoꝝ Ingenio pietas nec minoꝛ ipſa tuo Baptiſta Sunt ſophie ptes eſt ingenioſa matheſis ꝛ Aphꝛanius poeta dixit (vt auctoꝛ eſt Gellius duodecio li. noctiū atte) ſapientiā filiā vſus ꝛ memoꝛie his ꝟbis Uſus me genuit. mater peperit memoꝛia Sophiam vocāt me grai vos ſapientiam

Rabio ¶ Rabio verbū eſt idem qđ nimia ira ꝛ quaſi rabie agitoꝛ Uarro. quid eſt qđ latras. quid rabis. quid vis tibi hinc rabidus.i. plenus iracundia ꝛ veluti rabie agitatus Cohoꝛtes in exercitu decem erant in ſingulis legionibus ſed ꝓma reliquas ꝛ numero militū ꝛ dignitate precedebat Et dicitur Cohoꝛs multitudo militū vel aliaꝝ rerum Philippus Beroaldus O ſcelereta cohoꝛs libycis truculentioꝛ vꝛſis

Pauidus negat et dominum petrus
Lapſum reuelat pius aſpectu.

¶ Simon petrꝰ ꝓnceps apl'oꝝ nimio amoꝛe ꝯplectebat̄ chꝛiſtū. ſeq̄ns illū vſqꝫ ad domū Anne ſꝫ illic ab ancilla interrogatꝰ ꝛ miſtris ſacerdotū an ne eſſet vnꝰ diſcipuloꝝ ieſu cepit ieſum mḡrm̄ ſuū negare Negauitqꝫ ter ieſum Diuꝰ hieronymꝰ vult ꝙ ꝓma negacio petri ſit facta in domo Anne ꝛ alie due in domo Cayphe Sꝫ Mattheus Lucas Marcꝰ ꝛ Aurelꝰ Auguſtinꝰ (Auctoꝛe Alberto) Uolūt ꝙ oēs tres ſint facte in domo Cayphe ſꝫ ꝓmū ē veriſil'is hūc igit̄ Simonē petꝝ lapſū poſt diuturnā penitētiā ꝛ meroꝛē chꝛūs benigno vultu aſpexit ignoſcēs illi pctā ſua Baptiſta mātu. Sūt q̄ blandicijs ſūt q̄ terroꝛe vocent̄ Et tū hos oēs ſpūs vnꝰ agit Blāditijs Simon flāmis ꝛ fulgure paulus

Tauroſqꝫ feros vulgi indomiti
Cum peſtiferos ſilet ad teſtes
Furoꝛ adiurat tacitum pꝛeſulis
Iudex nubibus adero ſplendidus
Ait: hinc lacerat veſtem et impius
Reboat populus moꝛte necandum
Duris trahitur funibus impie

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Oculoſq; tegunt lumina vite
Palmis tunditur edibus anne

Atq; Capphe

Hic oſtendit quō ieſus ſtetit corā preſide Anna nihil reſpōdens ad fal
ſa crimīa obiecta Marci xiiij Et exurgēs ſummꝰ ſacerdos in mediū in
terrogauit ieſum dicēs. Nō reſpōdes quicq̄ȝ ad ea que tibi obiciunt ab
his Ille aūt tacebat ⁊ nihil dixit Tūc incepit pncipes ſacerdotū ſtomo
chari et adiurare vt Marci xiiij ⁊ matthei xxvi Jeſus āt tacebat ⁊ prin
ceps ſacerdotū ait illi ; Adiuro te ꝑ deum viuū vt dicas nobis ſi tu es
chriſtus filius dei. dicit illi ieſus Tu dixiſti verūtn̄ dico vobis Ammō
videbitis filiū hois ſedentē a dextris ꝟtutis dei ⁊ venientem in nubibꝰ
celi Tūc princeps ſacerdotū ſcidit veſtimēta ſua dicens Blaſphemauit
quid ad huc egemꝰ teſtibꝰ At illi reſpōdētes reus eſt mortis Tunc ex
puerūt in faciē eiꝰ ⁊ colaphis eū ceciderunt Alij aūt palmas in faciem
eiꝰ dederūt dicētes ꝓphetiſa nobis chriſte quis eſt qui te ꝑcuſſit. Ad-
duxerūt in domiti tauri Jeſum ꝑmū ad domū anne vt hētur decio ſexto
et hoc ꝓpter quattuor cauſas auctore Alberto doctore magno ꝑma qr
domus anne vicinior fuit ⁊ ꝓpinquior in via et ergo introduxerūt ieſux
ne in vna via longiori forte tumultꝰ fieret in pplo Sedā cā qr Annas
cayphe ꝯiunctus erat affinitate ⁊ quāq̄ȝ pontifex fuit cayphas anni il-
liꝰ tn̄ ꝑ hoc voluit annā honorare ꝙ ei ꝑmū iudicandꝰ ꝑſentaret. quez
tanq̄ȝ prēm venarabatur quia filiam eius habuit pro vxore. Tercia qr
Annas ſenior fuit q̄ȝ Cayphas iudiciū autē primum ad ſeniores refere
batur Quarta quia hi duo ſacerdotiuȝ viciſſim emebant a gentibus et
viciſſim āno officio ſibi inuicē ſuccedebant. ⁊ ergo Cayphas voluit chri
ſto preſentare Anne(Palmis tunditur)id eſt miſere ⁊ atrociter cedi-
tur ab impijs canibꝰ Dabat eñi vnꝰ militū in domo Anne duriſſimā
alaphā in bn̄dictam maxillā ieſu Treñ. tercio Dabit ꝑcutienti ſe max-
illā ſaturabitur opprobrijs Heu te crudeliſſimū iudeū ꝙ te dij deeq̄ȝ ꝑ-
dāt nulla miſericordia pietateq̄ȝ motꝰ in illuȝ qui creauit celū ⁊ terrā ⁊
tibi ꝑcipue bn̄ficiū impēdit quū fediſſimā aurē a principe apoſtoloruȝ
detrūcatā tibi curauit Pſalmiſta Retribuāt mihi mala ꝑ bonis Hinc
miſit Annas ieſum ad Cayphā in cuius atrio vt dixi petrus chriſtum
bis negauit Item vt Chriſoſtomus dicit duxerunt Judei ieſum poſt
galli cantum ad domum Cayphe. mane autem preceſſit Cayphas tan-
q̄ȝ aſtutus ⁊ doloſus vt experiretur voluntatem pilati de chriſto ante-
quam chriſtum reſiſterent vt perſuaderet pylato chriſtum malefac-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

torem eſſe Sed Aurelius Auguſtinus vult ꝙ oīa ſint facta in domo
Anne ⁊ ꝙ mane facto Cayphas de domo Anne ꝓceſſit ad Pilatum ꝑ
Taurus. pter cauſam iam dictā. ¶ Taurus ꝓprie bos eſt ad ꝓcurandū ſobolem
reſeruatus ſicut in capris hircus in ouibus aries. in pullis gallus Dici
tur aūt a greco ταυρος Huic animali eſt torua frons atqꝫ vehemens
quandoqꝫ ira quare accipitur hic pro rabidis ⁊ iracundis iudeis.
Ferus ¶ Ferus mō atrocem atqꝫ ſeuerum ſignificat modo ſeuū hinc feritas
Preſul ¶ Preſul aliquando ſignificat epiſcopum aliquando principē Langi
us duoqꝫ ratiſpona preſule digna fuit id eſt epiſcopo
Nubes ¶ Nubes vapor humidus in ſublime egreſſus ſiue aer in liquorem
coactus. cuius denſitas ſolem obumbrat hinc nubilum adiectiue ſigni
ficat fuſcum. ſubſtantiue vero nubem hinc nubecula ꝑ diminutionem.
Boare ¶ Boare ſignificat vocare ⁊ a boum mugitu deductum Hinc reboare
Virgilius Reboant ſiluęqꝫ ⁊ magnus olympus
Funis ¶ Funis reſtem ſignificat vulgo een reep. Baptiſta Mā. Funis in
immunda forte repertus humo
Lumina ¶ Lumina in poeſi ſignificant oculos Baptiſta in prima parthenice:
Palma Dulciaqꝫ attollens in matrē lumina ꝟgo ¶ Palma manus extenſa eſt

¶ Ad primam

Hincqꝫ Pilato traditur hora
Prima: ſeuo ſtrepitu iudici
Stant in dominum frontibus horridi
Rabioſo velut ore gigantum
Dure hinc nimium vinctus herodi
Mittitur agnus pius ⁊ ſiſtitur
Falſo accuſant crimine ſanctum
Tacet ad ſolium principis iuuidi
Vulpi indigne negat alloquium
Veſte illuſus tegitur candida
Properant ſpretum furioſi canes
Referant ſedibus vtqꝫ Pilati
Flagris lacerat nobile corpus
Ac deformat vulnere multo
Caput et ſpinis mite coronat:

¶ Turba furentum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

¶ Nunc poeta noſter oñdit quō chriſtus dei filius ex domo Cayphe
ductus eſt in p̄torium Pilati vt habetur Luce viceſimo tercio Et ſur-
gens oīs multitudo eoꝝ duxerunt illū ad Pilatū ceperūt āt eū accuſare
Et hieronymus Uide ſollicitudinē ſacerdotū in malū. tota nocte vigi
larunt vt homicidiū facerent ꝛ vinctū tradiderūt Pontio Pilato p̄ſidi
qui dꝛ Pontius auctore Alberto ab euentu qꝛ deuicit pontū ꝛ ſubiecit
romanis Et domus Pilati eodem teſte ſup Joēm duplex erat Una ps
erat habitatio p̄ſidis in quā oī tpe iudei introibāt Alia āt ps erat p̄tori
um in quo rei ɔdemnabant ꝛ in illā ptem domus Judei in magnis feſ-
tis nō introibāt ne ɔtaminarētur ꝓpter ſententiā ſanguinis Et hoc ē
qd dꝛ Joānis decimo octauo Adducūt ergo ieſum in p̄toriū ꝛ ipſi non
introierūt in p̄toriū vt nō ɔtaminarētur (Dure hinc nimiū vinctus he
rodi) Hic oñdit quō ieſus ex domo pilati poſt terga renectus mittitur
ad herodē inimicū Pilati in cuius p̄ſentia accuſatur falſis accuſatōib⁹
quare ſilens nihil rn̄dit Herodi Ipſe ſtomochat⁹ deluſit ieſum induēs
illū coccineā veſtē. ꝛ tandē p⁹ lōgā deriſionē remiſit ihm pilato ꝛ pilat⁹
ñ miſit ad Herodē qꝛ audiuit Jhm galileū eſſe ꝛ herodes galile⁹ erat
q̄re illū herodi iudicādū miſit Et p hoc voluit ſe purgare a morte ieſu
Luce. xxiij. Pilatus āt audiens galileā interrogauit ſi hō galileus eſſet
ꝛ vt cognouit q̄ de Herodis ptāte eſſet remiſit eū ad Herodem q̄ hero-
ſolimis erat illis diebus Herodes āt viſo ieſu gauiſus eſt valde Erat eī
cupiēs ex ml'to tpe videre eū q̄ audiret multa de eo ꝛ ſperabat ſignū aliqd
videre ab eo fieri interrogabat āt illū multis ſermonibus at ipſe nihil ei
rn̄debat Spreuit āt illū Herodes cū exercitu ſuo ꝛ illuſit indutū veſte
alba remiſit ad Pilatū Et ergo Pilatus ꝛ Herodes inimici ꝓpter piū
ieſum facti ſunt amici vt habetur Luce. xxiij Et facti ſunt amici Hero
des ꝛ Pilatus in ipſa die qui antea erāt inimici (Flagris lacerāt nobile
corpus) Mathei. xxvij. Tunc Pilatus dimiſit Barabam ieſum aūt
flagellatū tradidit eis vt crucifigeretur Tūc milites p̄ſidis ſuſcipiētes
ieſum in p̄toriū. ɔgregauerunt ad eū vniuerſam cohortem ꝛ exuentes
eū chlamydem coccineā circūdederūt ei ꝛ plectētes coronā de ſpinis poſu
erunt ſup caput eis Mathei. xx. ꝛ Luce. xviij. Tradetur em̄ gentibus
ad illudendū ꝛ flagellandū Cogitās Pilatus ſaciare Judeos flagellauit
eū p manus militū ad columnā publice ꝛ vndiqꝫ laceratis carnib⁹ eius
ꝛ in liuorē redactis Auctor eſt venerabilis Albertus Iſaie. v. Corpus
meū dedi pcutientib⁹ ꝛ genas meas vellentibus faciē meā nō auerti ab
increpātib⁹ ꝛ ɔſpuētib⁹ in me ꝛ Luce. xxij. Emendatū āt dimittā illū
id eſt caſtigatū flagellatū dr Pilatus Dicit doctor magnus ſup Jo. ca-
pite. xix. q̄ corona. i. ſertū ad modū corone qd infixerūt capiti ieſu erat

de iuncis ſpinoſis ꝛ aculeatis verſis aculeis ad caput compoſitum Pi-
latus Auctore diuo Alberto ꝑturbatus ꝛ ꝑplexus fuit quia dimitten-
do chriſtum videretur facere contra legem iudeoꝝ quos propter ambiti
onem ꝑtātis quam habuit ſuper eos venerabatur ꝛ occidendo chriſtum
timuit filium dei occidere quem factis ſepe audiuit probatum in hieru
ſalem. Daniel. xiij. Anguſtie ſunt mihi vndiqꝫ ꝛ quid eligam ignoro
Frons ¶ Frons a ferendo ꝙ iudicia animi pre ſe ferat Eſt enim triſtitie hila-
ritatis clementie ſeueritatis iudicium Bap. in prima Propterea dupli
ceſqꝫ manus frontemqꝫ ſupinam Inuenitur ꝛ in maſculino Ut Cum
Rabies ſemel abiecit attrito fronte ruborem ¶ Rabies morbus eſt canū cū ve-
luti furore quodā acti huc atqꝫ illuc rapiūtur nec vllū quietis locū inue
Gigantes niūt Hinc rabioſi. i. furioſi hinc rabidꝰ ¶ Gigantes vaſtiſſimi corporis
hoīes fuerūt terre filij ſine patre ſerpētinis pedibus q̄ cū deos celo pel-
lere vellent a ioue fulminati ſunt fuerūt eñi crudeles feroceſqꝫ homines
Siſto In ꝑ ɔtra in malū accipit Herodes quere ſup̄ ¶ Siſto ē idem qđ ſta-
re facio ꝟgi. Siſte gradū teqꝫ aſpectu ne ſubtrahe nrō hic ſiſtere graduꝫ
fugā. lachrymas Qñqꝫ p̄ſentare qđ idē ē Qñqꝫ idē ē qđ ſto Ad ꝑpō
Solium h iuxta ft ¶ Soliū a ſedeo ē locꝰ ex ligno factꝰ in q̄ reges ob corporis ſui
Uulpes. tutelā ſedebāt Accipit ꝑ q̄cūqꝫ ſede regia ¶ Uulpes ē aīal fallax ꝛ aſtu
tū. ꝛ inimicū auibꝰ ꝛ alijs aīalibꝰ Uulpecula ꝑ diminutōez puer. vulpes
pilos mutat nō mores Accipit h metaphorice ꝑ herode fallaci atqꝫ cru
Referre. deli ¶ Referre ft h reportare reducē Uir. i ſcđa eclo. Aſpice aratra iu
go referūt ſuſpenſa iuuēci. alias referre narrare ft aliqñ retrahere vt pe-
demqꝫ refert q̄ſi tactꝰ ab āgue virgi. ¶ Ad terciam

Ora ſpinas tulit et tercia
Chlamide indutus veteri regum
Gerit illuſus dextra calamum
Velut regem miles adorat
Sacer eſt vertex ceſus arundine
Tacite preſtans humili vultu
Ante tribunal ſanguinolentus
Sputaqꝫ perfert ore decore
Furit hinc clamans rabie concio
In cruce figas in cruce figas
Pene addictus crucis eſt horride
Necis indicitur vltio flentibus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Baiulat humeris victor ſuaqꝫ ¶ Sc̄ā trophea

Hora t̄cia Jeſus chriſt⁹ coronat⁹ c̄ ſpinea corona ⁊ veſte alba regali cir-
cūdat⁹ geſtans calamū in modū ſceptri regalis in manu ſua deriſus ⁊ cō
tumelioſe adorat⁹ Marci xv. Matthei. xvij. Exuētes eū chlamidem
coccineā circūdederūt ei ⁊ plectētes coronā de ſpinis poſuerūt ſuper ca
put eius ⁊ arūdinē in dextra ei⁹ ⁊ genuflexo an̄ eū illudebāt illi dicētes
Aue rex iudeoꝝ Et expuentes in eū acceperūt arundinē ⁊ pcutiebāt ca
put eius Jeſus āt ſtetit ſanguinolētus ſummiſſo vultu ⁊ modeſto an-
te tribunal p̄ſidis pilati Tūc pylatus dicebat rabidis canib⁹ q̄d nā faci
am cū rege iudeoꝝ At illi inclamabāt crucifige crucifige vt hētur Lu-
ce. xxiij: Pylat⁹ ꝑo timēs indignatōem ceſaris tiberij ⁊ iudeoꝝ addixit
pium ieſum morti lauās manus ſuas corā pplo dicens. Innocens ego
ſum a ſanguine iuſti hui⁹ vos videritis Et reſpondēs vniuerſus pplus
dixit Sanguis ei⁹ ſup nos ⁊ ſup filios nrōs. Matthei. xvij. Adduxe
runt itaqꝫ ieſum baiulantē grauē crucē in bn̄dictis humeris ſuis Seq̄
batur aūt eū turba magna ppli ⁊ mulierum plāgentes eū Cōuerſus āt
ad illas dixit Jeſus Filie hieruſalē nolite flere ſup me ſed ſup vos ipas
et filios veſtros Quoniam ecce venict dies in quib⁹ dicent beate ſteri-
les ⁊ ventres qui nō genuerunt ⁊ vbera que nō lactauerūt vt hētur Luce
xxiij Et ergo vates nr̄ dr̄ Necis indicit vltio flentib⁹ Baiulat humeris
victor ſuaqꝫ Sancta trophea Criſtus ieſus indut⁹ chlamyde veteri
regū. i. veſte purpurea In ſignū regale hoc eſt colore purpureo ſangui-
neo rubro colorata que de ſanguine oſtrei quod purpura vel murex di-
citur Hoc enim ſignum erat ꝙ rex iuſticie eſſet qui victor ſanguine hoſ-
tium ſuper quos triumphauit veſtem triumphalem ſanguinolentam
haberet: Auctor diuus Albert⁹ magn⁹ Iſaie ſexageſimo tercio: Quaē
rubꝝ ē indumētū tuū. ⁊ rn̄dit infra paꝝ Aſpſus ē ſanguis coꝝ ſup veſti
mēta mea Exiuit ergo ieſus portans ſpineā coronā ⁊ purpereū veſtimē
tū Jōis decimo nono In ſignum auctore Alberto ꝙ ſpine erant que
cinxerunt eum Canticorum ſecundo Sicut lilium inter ſpinas pungē
tes vndiqꝫ ſic anima mea inter filias effeminatas Pſalmiſta Et Exar
ſerunt in me ſicut ignis in ſpinis Furit hinc clamans (nimius em̄ furor
(auctore venerabili alberto) Malitie nō ſinebat eos q̄eto loq̄ ſpū Genes
xxxvij. O derāt eū nec poterāt ei q̄cq̄ꝫ pacifice loq̄ (In cruce figas In cru
ce figas) crucifige crucifige eū bis dicūt vt horrore mortis accumularet
probrum crucifixionis Auctor Albertus Crucifixio auctore Criſoſti.
tanta confuſio tunc fuit vt nullus de crucifixo memoriam niſi in male
dicto haberet ⁊ Ideo hanc penam ſibi inferri petebantqꝫ de cetero no-
minis eius nemo niſi maledictione recordaretur. ¶ Baiulat hu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

meris) Portauit ieſus crucē quā adeo reputabāt imundam: Auctore
alberto ꝙ nullus eā tāgere voluit ſed ipm maieſtatis dominū portare
ſuū ſuppliciū oportuit quod tñ ⁊ ipm dignū fuit vt dicit Auguſtinus
Spectaculū quod ſi ſpectat impietas grande ludibriū ſi aūt ſpectat hoc
pietas magnū eſt miniſteriū ⁊ fidei munimentū. Si ſpectat impietas
videt regem pro ſceptro regni ſui lignū portare ſupplicij Si ſpectat pi
etas videt regem baiulantē lignū ſignū quod fixū erat in frontibꝰ regū
et hoc in quo gloria thura erāt oim ſcōꝝ corda vñ ad. Gal. vi. Mi-
Chlamys hi aūt abſit gl'ari niſi in cruce dñi nri ieſu chriſti per quē crucē Chla-
mys veſtis militaris eſt pallio pene oppoſ ita cū breuior multo atqꝫ ar
ctior ſit Plau. puer cape chlamidē et da palliū Numa primus rex ro-
Calami manoꝝ chlamidē in vſum accepit Calami apud cretenſes in frequenti
vſu ſunt neqꝫ ſagittas ſolū ex his conficiūt. ſed etiam venabula haſtaſqꝫ
additis cuſpidibus ponit hic pro arundine ⁊ quaſi ſceptro regali de-
Miles riſorie ¶ Miles eſt nomen dignitatis vt pleriqꝫ opinātur ſed eſt qui
meret ſtipendium vulgo krychknecht Hic accipitur ꝓ illo qui nō ho-
neſto officio preditus eſt ſed q̇ ad ſuppliciū ⁊ poenas chriſtū cuſtodiuit
Vertex et ponit numerꝰ ſingularis pro plurali ¶ Vertex ſummitas capitis
Cedo Arundo vel cuiuſcūqꝫ rei ¶ Cedo ꝑcutio. cedo locū do Arūdo aquaticus frutex
ē vulgo eē riet Tribunal eſt altū ſedile iudicis A ſpuo ſputū vulgo ſpye
Contio ſaliua eſt Rabies dixi Contio auctore Gellio. ſ'cat coetū multitudinem
ppl'i aſſiſtentis et ſic hic accipit Alia s ſt orōnem publicā alicuius con
cionatoris qñqꝫ locū vbi concionat. i. ſuggeſtū vulgo een preckſtoel Ba
iulare portare hinc baiulus portator nō lrāru m ſed aliaꝝ reꝝ Trophea
ſunt ſigna victorie vt crux ſancta eſt tropheum chriſti

¶ Ad Sextam

Ruce tenditur alta ſuffixus
Sexta elatus ieſus in hora
Mundi precium vita ſaluſqꝫ
Grataqꝫ patri victima pendens
Cruce ſtat titulus ille triumphi
Pater ignoſcat miſeris orat
Latro meruit regnum confitens

Dicit nunc poeta poſtqꝫ ieſus venit. In locū caluarie hebraice golgata
erat ſexta hora Et quo modo tenditur expanſis manibus in alta cruce
⁊c. Joannis decio nono ⁊ Matthei decioſeptimo Baiulans ſibi cru-
cem exiuit in eū qui dicit caluarie locum hebraice golgata vbi eū crucifix

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

erunt ⁊ cū eo alios duos hinc ⁊ hinc mediū āt ieſum Scripſit aūt titu
lum pylatus ⁊ poſuit ſup crucē Erat aūt ſcriptū Jeſus nazarenus rex
iudeoꝝ hebraice grece ⁊ latīe Jeſus vero in cruce pēdens orat ꝑ hoſtib⁹
ſuis vt hētur Luce.xxiij. Jeſus āt dicebat pater ignoſce illis nō eī̄ ſci-
unt q̇d faciūt. Et ſtabat pplus expectans ⁊ deridebāt eum ṗncipes di
centes Alios ſaluos fecit ſeipm ſaluū faciat Unus aūt latronū blaſphe
mauit contra chriſtū Alter a dextris increpauit eum a ſiniſtris dicēs ad
ieſum Dn̄e memento mei cū veneris in regnū tuum Et dixit illi ieſus
Amē dico tibi hodie mecū eris in paradiſo Erat aūt fere hora ſexta et
tenebre facte ſunt in vniuerſam terrā vſqȝ in horā nonam Aurelius Au
guſtinus dicit teſte. Alberto q̄ hora ſexta pylatus ſedet ꝓ tribunali et
dedit ſententiā ⁊ dum crucifixio agereť facte ſunt tn̄bre vſqȝ ad horā.ix
ꝑficiebatur āt crucifixionis domini miniſteriū Et euāgeliſte ⁊ aliter et
aliter ſentiūt de iſta hora q̇dam noīant extremas horas alij mediā ⁊ hoc
verius qꝛ dioniſius dicit q̄ hora q̄ſi ſexta vidit tenebras apud Eliopo-
lim illa āt hora adā ꝑm⁹ hō cecidit et deus eū vocādo clamauit eadē ho-
ra in cruce auctor Albertus Hieronimus de crucifixione dn̄i noſtri ie-
ſu chriſti inquit. Crucifixerunt eū vt dolor clauoꝝ intima ⁊ neruoſa tā- Crucifixio
gens acerbitate torqueret ⁊ ſuſpendio diſtenderet: ⁊ pond⁹ corpis vul-
nera manuū et pedum laceraret. ⁊ aſpitas ligni dorſuȝ flagellatū affli-
geret ⁊ ſic nulla pars corpis ei⁹ dolore careret Pſal. dinumerauerūt oīa
oſſa mea hoc eſt dicit Albertus ꝑ diſtentionē dinumerabilia fecerunt.
(Cruce ſtat titul⁹ ille triumphi) ſcȝ ieſus nazaren⁹ rex iudeoꝝ quē titu
lū pylatus ſcripſit qꝛ Auctore auguſtino a corde eius auelli nō potuit.
qm̄ chriſtus vere eſſet rex iudeoꝝ quia ex inuidia ꝯdemnatus ex ipſis.
Apooc̄.xx: Et ibi erectū eſt altare crucis in quo chriſtus hoſtia ſalutariſ
oblata eſt et titulus honoris et triūphalis laudis ad terminū eſt poſit⁹.
Et poſuit ſup crucē tanqȝ cauſam eius Matthei.xxvi. poſuit ſuper ca-
put eius cauſam ipſius ſcriptā Erat autē ſcriptū vt indelebile eſſet Ab
bac.ſcdō Scribe viſum ⁊ exara diligenter ſuper tabulaȝ qꝛ ad litteram
in tabula de oliua ſuperius per clauum cruci affixa Titulum iſtum ſcri
pſit Jeſus nazarenus rex iudeorum Erat ſcriptus hebraice propter he
breos ſiue iudeos grece ꝓpter ꝑ mixtos grecos ⁊ latine ꝓpter romanos
Jeſus āt pendes in medio duorū latronum illi a dextris dedit grāȝ Iſa
ie.liij. Cum ſceleratis reputatus eſt Abbac: iij In medio duū animaliuȝ
cognoſceris ¶ Tendere ꝓprie extendere ē. Suffigo idē eſt q̄d ad aliq̄d Tēdē Suffigo
figo Philip. Beroald⁹ Ille opifex reꝝ chriſtus. mūdiqȝ capacis. Cōdi-
tor excellēs ⁊ inenarrabilis auctor In cruce ſuffixis manib⁹ pedib⁹ qȝ pe
pendit Spinea ſerta gerens myrrhataqȝ pocula guſtans Triūphus e-

rat oim honoꝝ maximus q̄ a populo romano dari ſolebant victoribus
Accipit ꝓvictoria Bap. Ad lodo. morbiolū. partoſqꝫ referre triūphos
Titulus ꝓprie iudex cuiuſcūqꝫ opis q̄ grece ελεγχοσ dicitur vnde
inſtatuis ſiue picturis titulū dicimus lr̄as q̄ vel artificis. vel ei⁹ cuius
ſtatura. ſiue imago ē nomē demōſtrat. vel tp̄s quo factū eſt declarat

Modo virgineee iuuenem matri
Cruce dat celſa iuueni virginem
Pater vt quid me ſancte relinquis
Clamat. ſitio populi vitam
Felle et vino eſt acido potus
Conſummatum eſt moriturus ait
Languida pallent facies oraqꝫ
Pectore ceruix ſancta recumbit

¶ Morte propinqua

¶ Joannis. xix. Stabat āt iuxta crucē ieſu mater eius ⁊ ſoror matris
eius maria Cleophe ⁊ maria magdalene Cū vidiſſet ergo ieſus matrē
⁊ diſcipulū ſtantē quē diligebat d̄t matri ſue Mulier ecce fili⁹ tu⁹ de-
inde dixit diſcipulo ſuo Ecce mater tua Et ex illa hora accepit eā diſci-
pulus in ſuā Marci. xv. Deus meus deus meus. vt q̄d dereliquiſti me
Jo̅is. xix. poſtea ſciēs ieſus qꝛ oia ꝯſumata ſūt vt ꝯſummaret ſcriptu
ra d̄t Sitio vas ergo erat poſitū aceto plenū Jlli āt ſpongiā plenā ace
to iſopo circūponētes obtulerūt ori ei⁹. Cū ergo accepiſſet ieſus acetū
dixit Cōſummatū eſt Stabat ſola mater ieſu iuxta crucē ꝑfcē ita ꝙ nl'
la dubietate ꝑplexa fuit mater ei⁹. int⁹ ſuſtinuit q̄d foris in corpe ꝑfere
bat fili⁹ Auctor alber. Lu. ij. Tuā ipi⁹ aiam ꝑtrāſiuit gladi⁹ Reſpexit
ieſus matrē ſuā reſpectu nature ⁊ grā ⁊ diſcipulū quē diligebat ſtātem
reſpcū grē Sapi. iij. Reſpect⁹ ei⁹ in electos ei⁹ d̄t matri v̄ginee Muli
er ecce fili⁹ tu⁹ hoc eſt q̄ loco filij tui debet tibi obſequi ⁊ affectiōe ꝯiun-
gi deiñ d̄t diſcipulo ip̄m ꝯmēdans matri Ecce mater tua hoc eſt cui re-
uerentiā debes vt matri Tobie. iiij. honorē habebis mr̄i tue oib⁹ diebus
vite tue hoc āt chriſt⁹ fecit Auctor alber. vt oñderet ꝙ ꝯiunctos nobis
aut natura ⁊ grā nō deſeram⁹ Accepit itaqꝫ ſcūs Joēs diuā ꝑthenicē nō
in ſua q̄ erāt ab eo poſſeſſa qꝛ nulla habebat ſꝫ in ſua q̄ erāt ſub diligētia
ſua puta ſue ꝓcuratōis q̄ʒtū poterat. d̄r alibi tn̄ ꝙ receperit eā in domū
ſuā cū puellis alijs ⁊ de elemoſynis fideliū eā nutriuit ¶ Status q̄d ē
Auctore alberto rcā poſitio ē ad ſignādū paſſiōis cām laudabilē ſic em̄
dn̄s in cruce ſtetit Abac. iij. Stetit ⁊ mēſus ē terrā. hoc ē oib⁹ patiēti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

bus ꝓpter ſe iuſticiā ꝯmēſurauit Hec eñi ē rō ꝙ chriūs ſtās ⁊ nō ꝓcum
bēs vel incliatus pati voluit vt oēs patiētes ad ſe traheret rectitudine.
Jeſus chriūs in cruce pēdēs dixit vere nō fingēdo Sitio ſupple deſide
rio ſalutꝫ redimēdoꝝ Pſal. Sitiuit in te aīa mea q̄ꝫ mľtipliciť tibi caro
mea Melliflu⁹ Bernard⁹ dt Dñe qd ſitis. pl⁹ me cruciat tua ſitis q̄ꝫ
tua crux de cruce ſiles de ſiti clamas Sitio in q̄ꝫ vrām ſalutem veſtruꝫ
gaudiū Scripturā īpleuit ps̄ Et dederūt in eſcā meam fel ⁊ in ſiti mea
potauerūt aceto Miniſtri iudeoꝝ ꝓpter nimiū ſolis ardorē detulerūt
vas plenū aceto et aq̄ mixta vt reficerēt ſitim Acetū eñi aq̄ mixtū ſingu
larē hꝫ ꝟtutē repellēde ſitis Quidā dicūt ꝙ portauerūt vinū ꝙ calore
ſolis acetū factū Alij dicūt ꝙ hoc ex induſtria ꝓcurauerit ꝓuidentia di
uina ſitie eoꝝ intentōe ꝑma opinio ꝓbabilior Autore Alberto meo Ac
ceperūt ſpongiā plenā aceto q̄ ꝓpter poroſitatē mľtū aceti ībiberet Yſo
po herba amariſſima circūpoſita ori Jeſu obtulerūt Hieremie. ij. Quō
ꝯuerſa es in amaritudine vinea aliena Cū guſtaſſet noluit bibē dixit ve
ritatē ꝯfitēdo Cōſummatū eſt in ope qd̄ hētur ī ꝓphetia Luce. xviij.
Cōſummabūtur oīa q̄ ſcͥpta ſunt de filio hoīs Et luce xxiiij. Oportꝫ i
pleri oīa q̄ ſcͥpta ſunt in lege moſi ⁊ in ꝓphetꝭ ⁊ in pſalmis de me Clamauit
redemptor nr̄ añ guſtū pot⁹ acetoſi heli heli lamaſabathani hoc ē deus
me⁹ q̄re dereliquiſti me Auctorib⁹ matheo xxvij. et marco xv. poſt cla
morē iſtū datus eſt potus: Et tñ guſtans amaritudinē pcc̄i ſynagoge
dixit Pater ignoſce illis qꝛ neſciūt quid faciūt. Luce xxiij. Virgo a vi
ridiore etate dcā gn̄is cōis nō femi vt ſentit Priſci Hieronim⁹ in plo
go ſup Joānem vt ꝟginē ꝟgo ſeruaret. Itē Nou⁹ mar. dt ꝟgines non
ſolū fēīe dicunť veꝝ etiā pueri Virgo etiā qñqꝫ Auctore ſuio ꝓ matre
poniť Vir. Ah ꝟgo infelix q̄ te demētia cepit de paſiphae loquēs Cel
ſus idē ꝙ altus: hꝫ ſuplatiuū celſim⁹ ⁊ nō ſumm⁹ vt vulgus exiſtimat
Tul. in hāc celſiſſimā ſedē dignitatis ⁊ honoris Acidū ē idē qd̄ aceto
ſuꝫ hinc ꝑ diminutiōem acidulū Acetū nihil aliud eſt q̄ꝫ acre vinū Fel
eſt inteſtinū amariſſimū in q̄ ſedes ē ire ⁊ inſanie ſicut ī corde pauoris ī
ſplene leticie et in iecore amoris.

Ceruix vt refert meus vallenſis in quarto eſt poſterior pars colli vn
de origo eſt omnibus neruis

Jugulus anterior vnde vox halituſqꝫ procedit

Collum omnes ꝑtes in ſolidum ꝯplectitur

Facies tota forma corꝑis imutabilis Vulg⁹ a volēdo mutabiľ eſt

Recubo aut recūbo idē quod cubo. i. iaceo aut deorſum cubo

Mors ſeꝑatio animi a corꝑe ⁊ eſt mors violenta et naturalis Chri
ſtus mortē violentā ſuſtulit a ſeuiſſimis canibus iudeis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

¶ Ad nonam

Nona clamat lachrymans hora
Trado potentem iam tibi ſpiritum
Pater hinc haurit miles apertum
Latus. et cruor ac effluit unda
Precium ſimul et lotio culpe
Jam terribili quatitur motu
Terra. at tenebris cuncta teguntur
Templi fugiunt adyto preſides
Sciſſum eſt velum. petra dehiſcit
Centurio dei vocat et filium
Sanctiſq; patent tumuli mortuis

¶ Vita obeunte

¶ Oſtendit nūc Rodolphus quō ieſus chriſtus nona hora tradiderit
aīām ſuā nobiliſſimā deo patri clamās voce magna dicens qd̄ ſcriptū
eſt Lu. xxiij. pater in man⁹ tuas ꝯmendo ſpūm meū ⁊ hec dicēs expi-
rauit ⁊ Jois. xix. Et inclinato capite emiſit ſpm̄. (hinc haurit). Hic dr̄
quō miles lōginus tranſfodit ꝑcioſum latus dn̄i vnde effluit ſanguis ⁊
aqua in redemptōem ⁊ lotionē nrē culpe. i. criminis Qd̄ ſcriptū ē Jois
.xix. vn⁹ militū lancea lat⁹ ei⁹ apuit ⁊ ꝯtinuo exiuit ſanguis ⁊ aqua. Et
q̄ vidit teſtioniū ꝑhibuit ⁊ verꝫ ē teſtioniū e⁹ Hic cēturio magnificauit
nomē dn̄i vt habet Lu. xxiij Uidēs āt Cēturio qd̄ fcm̄ fuerat. xv. ſe hō
glꝰificauit deū dicēs h̄ fili⁹ dei erat (Jā terribili q̄tit motu) Oñdit ſra
phice quō terre mot⁹ magn⁹ fuit fact⁹ ⁊ tenebre ⁊ velū tēpli ruptū ſacer
dotib⁹ ex tēplo fugiētib⁹ ⁊ quō petre ſciſſe ſunt ⁊ ſepulchra mortuoꝝ ap
ta in hora mortis ieſu Matthei. xvij. ⁊ Marci. xv. Et ecce velum tēpli
ſciſſum ē in duas ꝑtes a ſummo vſq; deorſum Et terra mota eſt, ⁊ petre
ſciſſe ſunt ⁊ monumēta apta ſunt ⁊ multa corpa ſcōꝝ q̄ dormierāt ſur-
rexerūt Et exeuntes de monumētis poſt reſurrectionē e⁹ venerūt in ſan
ctā ciuitatē ⁊ apparuerūt multis Centurio āt ⁊ q̄ cū eo erāt cuſtodiētes
ieſum viſo terre motu ⁊ his q̄ fiebāt timuerūt valde dicētes Uere fili⁹
dei erat iſte vt prius dictū eſt Et Lu. xxiij. Tenebre facte ſunt in vniuer
ſam terā vſq; in horā nonā ⁊ obſcurat⁹ eſt ſol ⁊ velū tēpli ſciſſū ē mediū
ieſus emiſit ſpm̄. Jo. x. ⁊ ad hebreos. ij. decebat eū ꝑ quē oīa facta ſunt ⁊
q̄ multos filios in glꝰam adduxerat ꝑ paſſionē mortis ꝯſummari. Tūc

em̄ cū clamore valido ⁊ lachrymis obtulit ꝑ nobis hoſtiā ſalutarē in
qua oblatione conſummatum eſt opus noſtre redemptionis Spiritꝰ
idem qđ aīa. ponit ꝑ halitu ſepe ſpūs ꝑ aura ⁊ vento ponit. Cruor qui
fluit ex corpe Sanguis in corpe qn̄qꝫ tn̄ vnū ꝑ altero ponit Itē Lauo
lotū in ſupio Hinc lotio Culpa idē eſt qđ viciū auctore valla in quarto
vt defectu medicoꝝ multi pereūt. plures tn̄ culpa. At nō accipit recte
defectꝰ ꝑ culpa. i. vitio loquēdo ipſe hꝫ defectū in crue. Accipit hic pro
pctō crimīe Haurie ꝓprie accipe ⁊ extrahere ƚt, ponit ꝑ ꝯfodere vulne-
rare Uir. ꝑ tunicā ſqualentē auro latꝰ haurit aptū Aliqn̄ videre ƚt.
Quatio ꝓprie ƚt moueo. Uir. At ꝟo ingentē quatiēs mezētiꝰ haſtam
Accipit ꝑ ꝯcutio De motu terre đt paulꝰ Oroſius. li. ſeptio. hiſtorie
Hec ꝟba deinde āno eiuſdē Tiberij. xv. Cū dn̄s chriſtus ieſus volūtarie
qdem ſe tradidit paſſioni. ſꝫ impie a iudeis apphenſus ⁊ patibulo ſuſpē
ſus eſt maxio terre motu ꝑ orbē ƚcō. ſaxa in mōtibꝰ ſciſſa ſunt maxiaꝝqꝫ
vrbiū plurime ꝑtes plus ſolita ꝯcuſſione ceciderūt Eadē qꝫ die ad ho-
ram diei ſextā ſol in toto orbe obſcuratꝰ. eſt tetraqꝫ nox obducta terris ē
Impiaqꝫ eterna timuerūt ſecula noctē vſqꝫ adeo āt neqꝫ lunā lumini ſo
lis. neqꝫ nubes obſtitiſſe manifeſtū eſt Hec ille. Adytus eſt locus tēpli
ſecretior ad quē nulli, niſi ſacerdoti dabat acceſſus Greci αδυτοι vo-
cāt ſcribit y grecū ypſilon Uir. ſcđo enei. Mittimꝰ ijſqꝫ adytis hec tri
ſtia dicta reportat Preſes q̄ pſidet loco. pt accipi ꝑ epiſcopo aut alio
Tumulꝰ ꝓprie cogeſtio terre ſuꝑ ſepulchꝝ Sepulchꝝ in quo oſſa cō-
dunt Accipit h̄ ꝑ ſepulchro Bap. Extinctū tumulo ſolēni funē corpꝰ

Ad Veſperas.

Ruce defixus veſpere mortuus
Dominus vite mortiſqꝫ potens
Jacet heu triſti gloria morte
Latet in corpore gelidoqꝫ deus

Oſtendit nūc quō rex triūphi hora veſpaꝝ mortuꝰ de cruce depoſitꝰ
fuit vt habet Jois. xix. Ad ieſum cū veniſſent vt viderūt eū mortuū nō
fregerūt eius crura Fregerūt ſiqdem miſtri ſacerdotū crura latronū Jō
ne ſilantes ſe mortuos abire poſſent poſtqꝫ de crucibꝰ deponerent ꝓpter
ſabbatū Aut ſi forte viui inuenirent ex dolore ꝯfractōis morerēt Pſal.
Confringā illos nec potuerūt ſtare cadent ſubtꝰ pedes meos Jeſu nō fre
gerūt crura vt dixi, qꝛ diuina voluntas hoc pcauit Exodi. xij. Os nō cō
minuetis ex eo. Unde ſicut nec interficere ieſum potuerunt niſi qn̄ aut
qualiter voluit Auctore venerabili Alberto Ita nec in mortuū deſeui-

re ꝑmiſſi ſunt niſi q̄ztū diuina volūtas ꝑmiſit Notandū hic ſcd̄m venerabilē dn̄m Albertū doctorē magnū ꝙ de corꝑe chriſti mortuo effluxit ſanguis tepid⁹ latere apto ſ; nō de corꝑib⁹ latronū q2 ſtatim ſanguis in illis ꝑ mortis frigiditatē coagulatur ⁊ in tabē ↄuertit̄ Iſte em̄ ſanguis chriſti eſt quo potamur ad vitā. ⁊ aqua expiatōis qua regeneramur ad grām ⁊ ſalutē Ambroſius d̄t licet corpis chriſti natura fuit mortal' diſſil'is tn̄ alijs corꝑib⁹ mortuis fuit grā Nā poſt mortē ſanguis in noſtris corꝑib⁹ ↄgelaſcit Ex illo āt in corrupto corꝑe oīm vita emanauit aqua ⁊ ſanguis exiuit. illa q̄ abluat. iſte q̄ redimat bibim⁹ p̄ciu; nr̄m vt bibendo redimamur Hec ille Criſoſ. Sacramēta hec nouerūt chriſtiāi q̄ ꝑ aquā ſunt regenerati ⁊ ꝑ carnē ⁊ ſanguinē ſunt mutriti

Gelu

¶ Gelu ꝓprie glaciē ſt. Aliqn̄ tn̄ ꝑ frigore accipit̄ hinc gelid⁹. i. frigidus hinc gelo v̄bū Vir. ſcd̄o enei. Obſtupuere animi gelidusq; ꝑ ima cucurrit Oſſa tremor Defigo in terrā figo deijcio hic ſt deponere

Defigo

Animus victor domat infernum
Pia laxatur turba fidelium
Corpus ab alta cruce depoſitum
Mater adorat nobile pignus
Fouet amplexu vulnera lambit
Gemit extinctum dominum vite

¶ Virgo parensq;

¶ Nūc quō chriſtus deſcendit ad inferos ⁊ redemit aīos ſcōꝝ patꝝ in lymbo inferni oñdit vt d̄r in ſymbolo apl'oꝝ deſcēdit ad inferna. ⁊ lactāti⁹ Infernū vicit ⁊ aſtra ten; Philipp⁹ Beroald⁹ Chriſti poſcite mortē q̄ vobis flagrātia tartara pādit Mortē q̄ nobis patefecit lumia celi Que mort; vires ⁊ formidabile virus. Inſidiatoris fracta ceruice dracōis Extinxit. rupit pedicas. nodoſq; reſoluit O mors tu nobis vitalia lumia p̄bes Per te tartareos manes. imane barathꝝ Infernoſq; lac⁹ ſtygios. plutonia regna Effugim⁹ Bap. de expectatōe patꝝ in lymbo inferni O veteꝝ ſpes lōga patꝝ. ſpectabilis almā Que reparas auroram diē. o q̄zta ſepultos Cura tibi pauos tenuit Et ſcriptura ſacra ꝑfecte de illa victoria ⁊ redemptōe patꝝ diſputat hic q̄ breuitati ſtudem⁹ nūc trāſim⁹ (Corp⁹ ab alta cruce depoſitū) ſupple a Joſeph nobili decuriōe ab arimathia Jo. xix. Poſt hec āt rogauit pilatū ioſeph ab arimathia eo q̄ eēt diſcipul⁹ ieſu occult⁹ āt ꝓpter metū iudeoꝝ vt tolleret corp⁹ ieſu. venit ⁊ nicodem⁹. i. ⁊c̄. Acceperūt corp⁹ dn̄i. poſuerūt āt corp⁹ mortuū vt d̄t hic poeta in gremiū mr̄is marie q̄ adorat illud ⁊ oſculat̄ ſciſſima vulne-

Beroaldus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

ra filij pluribꝰ lachrymis ⁊ fletibus emiſſis. Qḋ idē affirmat iacobus
phelingiꝰ in ſcḋo li. de tri. cau. Hic tenet in gremio filiꝰ vnꝰ erat Hic cō
plexa ſui eſt corpꝰ miſerabile nati. Meſta hic ſub tenero pectore corda tre
mūt Euāgeliſte de hoc q̄ztū ego ſcio nō ſcribūt O gemitꝰ o ſuſpiria o plā
ctꝰ lachryme flectꝰ o dolor o pena quā grauiter affeciſtis mrēm ieſu teſte
Uimphe ligio Dic mihi ſingultꝰ lachrymas ſuſpiria plāctꝰ Pallorez
atq; iuctꝰ. q̄s tulit alma parēs Que mō mater erat cruc; in loca ſ̄go p
pinquās Excepit tremulo corpꝰ herile ſinu Cōtrectat miſerās tenz aſ
picit oſcula figit Et videt ⁊ tāgit nec tetigiſſe iuuat Laxo ſ̄bū ſt dilato
remitto ſoluo Animꝰ q̄ ſapimꝰ Aīa q̄ viuimꝰ ſ; ꝯfundunt̄ ſepiꝰ Pig
nus p filio ponit̄ eo q̄ filiꝰ eſt pignꝰ vinculi matrimonialis Nobilis i
bonū vt hic. in malū Terē. En nobile ſcortū. Amplector ſt circūdo aut
circūdor hinc Amplexus Lambo hic p oſculari ponitur

Ad Completorium

Ondunt hora completorij
Nobile funus plenumq; deo
Vngui ne curant myrrha et aloe
Munda obuoluunt ſindone flentes
Ceſo claudunt monte ſepulchrum
Habitat celſe rupis in antro
In pace locus factus et illi
Quatiet qui mox cuncta reſurgens
Quem vis feriet magna timoris
Ferus et miles tumulum ſeruat
Propria donec virtuſq; dei   Suſcipit illum.

Nūc poeta declarat quō chri funꝰ hora ꝯpletorij ꝯdit̄ ſepulchro no
uo inuolntū ſindoni ⁊ linitū p̄cioſiſſimis vngēt; ⁊ quō milites obſerua
rūt ne diſcipli tollerēt eū Lu. xxiij. Mar. xv. Mat. xvij. Jo. xix. Uēit
ergo ioſeph ⁊ tulit corpꝰ ieſu veīt āt ⁊ nicodemꝰ q̄ venerat ad ihm nocte
pmū ferēs mixturā myrrhe ⁊ aloes q̄ſi libras cētū Acceperūt ergo cor
pꝰ ieſu ⁊ ligauerūt cū lyntheis cū aromatibꝰ ſicut mos ē iudeis ſepelire.
Erat āt monumētū nouū in q̄ nōdū q̄ſq; poſitꝰ erat Lu. xxiij. petijt cor
pꝰ ieſu ⁊ depoſitū inuoluit ſindoni ⁊ poſuit eū i monumēto exciſo in q̄ nō
dū q̄ſq; poſitꝰ fuēat Mat. xxvij. Et aduoluit ſaxū mḡnū ad hoſtiū mo
numēti ⁊ abijt Erat āt ibi maria mag. ⁊ altera maria ſedētes ꝯtra ſepul
chꝝ Altera āt die q̄ ē pꝰ paraſceues ꝯuenerūt pncipes ſacerdotū ⁊ pharisei
ad pilatū dicētes, Dn̄e recordati ſumus q; ſeductor ille dixit adhuc vi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

uens poſt tres dies reſurgã Jube ergo cuſtodiri ſepulchꝝ vſqꝫ in diem
terciũ Ne forte veniãt diſcipuli eiꝰ ⁊ furent̃ illũ ⁊ dicãt plebi ſurrexit a
mortuis Et erit nouiſſimꝰ error peior priore Ait illis pilatꝰ habete cuſto
diã ite cuſtodite ſicut ſcitis Illi ãt abeũtes munierũt ſepulchꝝ ſignãtes
lapidẽ cũ cuſtodibꝰ Hec ille Juuẽcꝰ pſ biter Cõceſſit pſes. ſꝫ corpꝰ ful
gida lino Texta tegũt ſaxiqꝫ nouo ꝯponit̃ antro Et alibi Sꝫ ꝑtimus
cuſtos miles noua funera ſeruet Et pilatꝰ ad hec miles ꝑmittit̃ inquit.
Seruare vt vultis corpꝰ tellure ſepultũ Conueniũt Plura habes apd
Juuencũ bone lector de ſepultura ⁊ de cuſtodia ſepulchri ⁊ reſurrectõe lec
tu digniſſima q̃ quum aliq̃d ociȷ̃ nactꝰ fueris ꝑlegas hortor atqꝫ moneo
Poſſes dicere pie deꝰ q̃d neceſſariũ fuit centũ libris vngẽti p̄cioſi ad cõ
dendũ corpꝰ dominicũ videor mihi hoc ãbitioſum magis fuiſſe quã vti-
le Ad hoc rñdeo tibi Auctore meo ſapiẽtiſſimo Alberto ꝙ hec obiectio

Corpus dñicuꝫ tripliciter ꝯſide ratur

eſt impia ⁊ friuola. Quia corpꝰ ꝯſiderat̃ tripliciter Primo vt ſanctita
ti aĩe eſt ꝯpatũ ⁊ ſic debet̃ ei honor Sc̃do vt eſt ordinatũ ad reſurectõez
gl'e ⁊ ſic debet̃ ei veneratio Tercio vt eſt diuinũ diuitati vnitũ ⁊ ſic debet̃
ei cultꝰ diuinꝰ Et ideo dixit de muliere vngẽte ſe Jois.xi. Opus bonuꝫ
opata eſt in me Et hoc mõ q̃ſitũ eſt vngentũ p̄cioſum a ſc̃is mulieribꝰ.
Et ita Joſeph nõ tã intendit vngere corpꝰ q̃d putreſcere nõ potuit q̄ꝫ
p̄care ꝙ gl'a qua delibutũ ſurrexit. a putredine delibituꝝ fuerit om̄ia alia
mẽbra miſtici corpis in oibꝰ ſc̃is Et ideo vngentũ ſupabũdanter exhi-
buit hoc eſt ergo ꝙ dt Joẽs quaſi libra centũ Et mos ille erat apud Ju
deos ſic corpa vngere ⁊ linire Qd teſtat̃ perſius in tercia ſatyra Tandẽqꝫ
beatulꝰ alto Cõpoſitꝰ lecto craſſiſqꝫ lutatꝰ amomis In portã rigidꝰ cal
cas extendit. At illũ. heſterni capite obducto ſubiere quirites (Suſcitꝫ
illũ) Jeſus erat ꝯditus in ſepulchro donec diuina volũtas ⁊ ꝟtus cũ a
mortuis ſuſcitauerit. Hoc eſt tercia die reſurrexit ſicut dt Symbo.lũ.
Apl'oꝝ. Jois.xxviij. Nõ eſt hic. ſurrexit eñ ſicut dixit venite ⁊ videte
locũ vbi poſitus erat dñs dt Angelus dt paulus Oroſius.li.vij.hiſto
At poſtqꝫ paſſus eſt dñs ieſus chriſtus. atqꝫ a mortuis reſurrexit ⁊ diſ
cipulos ſuos ad p̄dicandũ miſit pilatꝰ p̄ſes palatine ꝓuincie ad tiberiũ
impatorẽ atqꝫ ad ſenatũ rettulit de paſſione ⁊ reſurrectõe chriſti ꝯſeq̄n
tibuſqꝫ ꝟtutibꝰ. q̄ vel ꝑ ipſum facte fuerãt vel ꝑ diſcipulos ipſius in
noĩe eiꝰ fiebãt ⁊ de eo ꝙ certatim creſcente plurimoꝝ fide deꝰ crederetur

Condo

Condo ꝓprie ẽ abſcondo quaſi in vnũ ⁊ interiorẽ locũ do Uir. in ſc̃do
enei. Scandũt rurſus equũ. ⁊ nota ꝯdunt̃ in aluo ponit̃ ꝓ recondo ſe
ꝑlio ⁊ ſic accipit̃ hic Aliq̃n ꝯſtruo ẽ vt ꝯdidit domũ Aliq̃n repono
vt formice condunt eſtate fructus quibus hyeme fruantur. Funus ꝓ-
prie eſt pompa iſta que fit in exequijs mortuoꝝ Bap. Extinctum tu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

mulo ſolēni funere corpus. Accipit pro morte. idē vidit. ⁊ ante nouem dixit ſua funera menſes. ¶ Ab vngo fit vnguen ⁊ ſignificat omnem ſuccum ex quo aliquid poteſt vngi. ponitur hic pro vno determinato et precioſo vnguento quo Joſeph vnxit corpus dominicum.

¶ Myrrha arbuſcula eſt in arabia precipue naſcens altitudo ei ad quinqꝫ cubita caudice duro ⁊ in torto craſſioreqꝫ q̄ȝ thuris corticem le-uem habet inciduntur bis iiſdem temporibus quibus thus. Sudant autem ſponte priuſq̄ȝ incidantur

¶ Aloe es vel aloa ae arbor eſt ſuauiſſimi odoris ⁊ amariſſimi ſucci.

¶ Sindon eſt lintheum candidum ex ſubtiliſſimis filis textum Bap tiſta. ſ3 iſti. Chriſtus in albenti ſindone pictus erat ¶ Rupes ſunt pre rupte ptes terre ꝓpter altitudinem ⁊ propter procliuitatem in acceſſe.

¶ Suſcito interdum excito. interdum viuifico. Seneca. Nec tam ſa nare languentem viſus eſt. q̄ȝ mortuum ſuſcitare

¶ Reſuſcito idem vt in hymno Aduenit bethaniā vbi pie poſt tridu-um reſuſcitauit Lazarum

¶ Ad doctiſſimum virum in Gherardum Harder-wicenſem ſacre Theoſophie profeſſorem excellen-tiſſimum Laurentiani apud Coloniam Gymnaſii rectorem et principem Rodolphi Langii poete car-men complectens ſeptem capitalia crimina et ſep-tem eorundem remedia

¶ Aduerſus miſere carnis luxum

Dilue ſancte puer ieſu pie ſanguine celus
Crimina que carnis ſpurca libido tulit

¶ Luxuria eſt inordinatus appetitus venereoꝝ de qua dt Tul. in offi-ciis Luxuria cū etati turpis ē ſenib⁹ ſo turpiſſima. de hac lege Bap. in cala. ⁊ margaritam philoſophicam vbi varii auctores ſunt allegati.

¶ Aduerſus gule ebrietatiſqꝫ ſordes

Qui tibi paſſuro fluxit de corpore ſudor
Sanguineus: purget ſordida vota gule

¶ Gula (Auctore Auguſtino) eſt immoderata cibi auiditas. paulus. plures moriuntur crapula q̄ȝ gladio.

¶ Aduerſus odii inuidieqꝫ venena

At cruor expreſſus ſancto de corpore flagris

Inuidie peſtes. atqꝫ venena lauet

¶ Inuidia (Auctore Auguſtino) eſt odiũ felicitatis aliene Damaſce-
nus dicit Inuidia eſt triſticia de alienis bonis

¶ Aduerſus ſuꝑbie tumorem

Conſertum ſpinis quod te diadema coronat
Rex pie confringat corda ſuperba [redacted] deus

¶ Suꝑbia (Auctore Auguſtino) li. xiiij. de ciui. dei. Eſt ꝑuerſe celſitu
dinis appetitꝰ Eodẽ Auctore eſt inordinatꝰ amor ꝓprie excellentie.

¶ Aduerſus auaricie rapacitatem

Quemqꝫ manus ligno tenſe fudere tenacis
Laxet auaricie turpia vincla cruor

¶ Auaricia (Auctore Auguſtino) Eſt inordinatꝰ appetitꝰ nõ ſolũ pe-
cunie ſ; ⁊ altitudis ⁊ ſciẽtie Aut ẽ inordinatꝰ appetitus habendi

¶ Aduerſus accidie triſticiam

Que pedibus currens fluxit ſacri vnda cruoris
Accidie morbos triſtis et ipſa lauet

¶ Accidia ẽ torpor aĩe quo q̃s bona negligit ⁊ deb; ſcribi vnico c ⁊ i ſcd'a
ſyll'a ꝑ e q; ſcribit' ſic apud grecos ακηδια ꝑ ita q̃ i in e ꝯuertitur

¶ Aduerſus iracundie furorem

Qui iſſlatere effluxit ſanguis ſimul vnda ſalutis
Sopiat ardoremque mparit ira furens

¶ Ira (Auctore Caſſiodoro) Eſt motꝰ animi ꝯcitatꝰ ad penã ꝓuocan
ti inferendã De his peſtiferis aĩe morbis plura habes mi cãdidiſſime le
ctor apud Auguſtinũ Gregoriũ ⁊ ſacrã ſcripturã Itẽ apud Bap. mã.
in libro de calami. Quẽ velim qñqꝫ diligẽter ꝑſpicias, hic q; breuitati
ſtudemus de hijs pauca attulimus. ¶ Spurcũ obſcoenũ impurũ d'r.
Auctore Marcello Bap. contra poetas impudice lo. Si legeret caſu
ſpurcum lucretia carmen Conteret preſſo carmina lecta pede

¶ Gula ingluuies grece lemargia proprie tamen dicitur interior vena
qua cibus atqꝫ potus deuoratur. Baptiſta. predaqꝫ victrici ſunt elemẽ
ta gule. ¶ Diadema eſt precioſus pannus qui circundatur regio capiti
poteſt accipi pro ſerto ſiue corona regali.

¶ Sopio ſignificat facio dormire Accipitur metaphorice pro ſedare
pacare vt lis ſopita eſt

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

¶ Rodolphi Langij poeta atqꝫ oratoris diſertiſſimi Carmen de propritate noctue

Noctua phebeos importuneqꝫ volucres
Effugiens radios cognita luſtra petit
Sed volucris poſtqꝫ langueſcit garrula ſomno
Nocte volans letos excitat illa ſonos
Sic varios mundi ſtrepitus lucemqꝫ peroſus
Gloriole turbis ſeqꝫ reducat homo
Vt poſt quum duro clauduntur lumina ſomno
Antra crucis ſubiens gaudeat ille deo

Iſto carmīe poeta nos mouet ⁊ hortaꝛ ad imitādū noctuā auē Que effugit diē et alias aues importunas petens ſua luſtra cognita .i. antra et habitationes ne illi noceant ſꝫ poſtqꝫ alie volucres oppſſe ſunt ſomno illa ex ātro euolās letos cātus excitat ⁊ ſuſurros Hic hō exēplo noctue debet effugē lucē ⁊ varios ſtrepitꝰ mūdi hoc ē vana ſpectacula ⁊ gaudia mūdi vt quū hoīes mūdo deditī ⁊ vanitatibꝰ indulgētes ſeſe occupant graui ſomno ipſe ſubeat antra crucis .i. vulnera chriſti et gaudeat et gratuletur deo pro maximo amore et pietate qua nos ſua grauiſſima morte a vinculis ſtigys liberauerit. Cauſa quare Rodolphus noſter vir deo deuotiſſimus iſtud carmen effuderit fuit Religioſus in chriſto frater Arnoldus cognomento noctua, ordinis minorum de obſeruatione qui quū noctua cognomento appellaretur efflagitauit iſtud in commendationem et laudem noctue ſui cognomenti

Noctua auis lucem odit ⁊ nocte volitās ⁊ a grecis γλαυξ appellaꝛ īimica pīaꝝ auiū maxime abūdans athenis Importunum dicitꝛ quod fit preter rationem loci temporis aut perſonarum vt aues que die apparere deberent nocte apparent et pt dici moleſtū inquietum A phoebo phebeus id eſt ſolaris Volucris auctore Valla in qrto dt quecūqꝫ volat nec auis ſolum ſed ille beſtiole que minutiores ſunt vt apes veſpa culex muſca Sed auis que parit oua ac pennis eſt predita. preter vnū veſpertilionem que vtroqꝫ caret et tamen auis eſt. ¶ Luſtrum proprie tempus quinquennale eſt. etiam lupanar quandoqꝫ antrum vt hic.
¶ Peroſus exoſus participia regunt accuſatiuum vt peroſus bella exoſus lucem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

¶ Elegia Illuſtris viri Rodolphi Langij poete ele-
gantiſſimi ſcē crucis laudē virtuteſq; ꝯſtringens cū
dilucida explanatione Petri. N. Drolſhagij

Lignum vitale crucis q̄ȝ pondere foelix
a Eternum dulci germine flore virens

¶ Iſto gn̄e carminis poeta noſter decantat graphice Laudes ꝑconia ꝛ
ꝟtutes ſanctiſſime crucis qua ꝓ pctis nr̄is in die paraſceues miſerrie
pependit dicens ꝑmo hoc lignū crucis eſſe vitale foelix ꝛ virens dulciſſi
mo flore ꝛ germine puta ieſu chriſto dn̄o nr̄o Qđ ꝛ ſacra eccl'a on̄dit in
hymno dicēs Uitale lignū vitā portans oīm Et in alio Dulce lignum
Elegiacum. dulces clauos dulce pondꝰ ſuſtinet ¶ Genus carminis eſt elegiacū qđ
querimoniā ꝯtinet ex hexametro ꝛ pentametro ꝯſtans quo gn̄e apud
romanos Ouidiꝰ Tibullus Propertiꝰ ꝑncipatū tenuerūt. Iſto gn̄e
carminis ꝑmū res flebiles ꝛ miſerabiles decantabant poſtea etiā res le
tiores Quis tn̄ hoc genus carminis adinuenerit nō dum diffinitū eſt
Auctor eſt Horatiꝰ in arte dicēs Uerſibus impariter iūctis querimo
nia ꝑmū Poſt etiā incluſa eſt voti ſentēcia compos Quis tn̄ exiguos
elegos emiſerit auctor Grāmatici certāt ꝛ adhuc ſub iudice lis eſt Dici
Elegia tur ergo elegia luctuoſum carmen In̄ Elegidiū ꝑ diminutōem Perſiꝰ
Non ſi qua elegidia crudi Dictarunt proceres

Ara tenens agnum. fallax quem polluit vnq̄ȝ
Nec caro. nec mundus. tartarus ipſe vorax
Terram interq; polum lapſi pro crimine mundi
Fers precium (pietas) quo cadit ira patris

¶ Oſtendit nūc quō ara hoc eſt crux ſcā tenuit agnū chriſtū puriſſimū
quē nec caro nec mūdus nec diabolus vnq̄ȝ maculauerit. ꝛ quō magna
pietate deſcēdit īter celū ꝛ terrā ꝓ peccatis lapſi hoīs placās irā ſui pr̄is
Qđ ꝛ ornate cantat eccl'a chriſtiana in Seq̄ntia his ꝟbis O q̄ȝ foelix
q̄ȝ ꝑclara fuit hec ſalutaris ara rubēs agni ſanguine Agni ſine macula
q̄ mūdauit ſecula ab antiquo crimine Hec eſt ſchala peccatoꝝ ꝑ quam
Ara chriſtus rex celoꝝ ad ſe traxit omnia. ¶ Ara idem eſt quod altare ꝛ eri
gebatur ad honorem deoꝝ quoꝝ ſacrificia peragimus poteſt hic accipi
Tartarus pro ſancta cruce. ¶ Tartarus eſt locus altiſſimus ꝛ horribilis apud in
feros vbi damnati cruciantur

Oſtia tu vite reſerans que clauſerat ignis
Flammea reſtinguens ſanguine tela pio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Inferne cedunt vires. hoſtiſq; ſuperbus
Te fugit. et perdens mors ſua regna gemit
Te fracta eſt ingens et formidata poteſtas
Hoſtis. et imperium ſecula cuncta premens

¶ Hic vates noſter oñdit chriſtū ſuo nobiliſſimo ſanguine extinxiſſe tela ſtygia ⁊ apuiſſe oſtia vite ⁊ ſalutis q̃ clauſerat ignis hoc eſt diabolꝰ Subinde quō vires inferne. i. ptātes diabolice ⁊ ſupbꝰ hoſtis diabolus fugit chriſtū aut ſcām crucē. ⁊ quō mors. i. tartarus aut diabolus perdens ſua regna. i. ſuū imperiū gemit. i. dolet. ⁊ quō magna ptās demōis ſit fracta ⁊ victa ꝑ ſcām crucē. ¶ Oſtiū ꝑ qd̓ ingredimur domū aut aliū quencūq; locū a quo oſtiolū pui oſtiū ¶ Reſtinguo ſt extinguo deleo ¶ Telum dicitur omne id quod manu alicuius ꝓijcitur vnde lapis lignum ferrum hoc modo telum eſt ſi ꝓijciantur. Oſtium: Reſtinguo. Telum

Omnia traxiſti ſpacioſi partibus orbis
Secula. reſtaurans que periere diu
Agmina que celo ſteterant victricia firmas
Dum caderet peſtis inde ſuperba furens

¶ Nunc declarat chriſtū ꝑ ſuā ſanctiſſimā crucē oīa traxiſſe a partibꝰ ampli orbis ⁊ inſtauraſſe q̃ longo tpe ceciderūt atq; demū ꝯſolatū fuiſſe victricia agmina. i. coetū angeloꝝ celo qñ ſupba ⁊ furens peſtis Lucifer caderet ex agmine bonoꝝ angeloꝝ ¶ Spacioſus amplus latus. Spacioſus
¶ Agmina ꝓprie ſūt ambulantē multitudinē Uir. Et longū ꝑ valles paſcit agmen Aliqñ ꝓ incidenti exercitu agmē ponit Agmina

Tu forma es mundi quadrato ſchemate fulgens
Qua cedit princeps efferus orbe fugax

¶ Hic poeta noſter declarat quō ſancta crux ſuo quadrato ſchemate. i. ſuis quattuor figuris aut cornuis ꝯprehendit quattuor ꝑtes mūdi orientē occidentē meridiē ⁊ ſeptētrionē qua. ſ. forma ſcē crucis efferus. i. ferus crudelis pͥnceps diabolus fugax orbe cedit Qd̓ ⁊ in ſequētia Laudes crucis deſcribit Forma cuiꝰ hoc oñdit q̃ terraꝝ ꝯphendit quattuor ꝯfinia ¶ Schema grece figurā ſt Efferus atrox ſeuus crudelis. Schema

Fulget ab eoo vertex tu ſancta. benigno
Aſpectu: innumeros viribus ipſa trahens

¶ Jam ex ordine in ſpē oñdit qd̓ ſtatim dixit dicēs ꝙ vertex hoc ē ſummitas capitis fulget ꝟſus orientē ¶ Eous qñq; ē adiectiū ⁊ idē qd̓ ori Eous

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Vertex entalis. qñq; ſubſtātīm ⁊ vide͛ qđ oriens ¶ Vertex ē ſūmitas cui⁹ cūq; rei

Firmantur plantis ſacratis regnaq; mundi
Occidua. vt populi hinc ad tua iura meent
Dextra tenens arcton glacialis frigora mundi
Succendant fidei corda calore pio
Reſpicis a leua gentes quas auſter adurit
Feruidus. has foueas rore perennis aque

¶ Hic deſcribit quas ꝑtes mūdi alia tria cōia reſpiciūt dicens ꝙ pedes ſunt in occidentē. dextra in ſeptētrionē ⁊ leua man⁹ verſus meridiē ſiue
Occiduus. auſtriā ¶ Occiduus a um. i. occidētalis Meo. i. trāſeo ¶ Arctos gre
Arctos ce v̄ſa latine ⁊ ſunt due arcti circa polū ſeptētrionalē Vna đr arctos ſiue v̄ſa maior quā greci Elicen vocāt Altera eſt minor q̄ Cynoſura đr Bap. in ꝑma Parthe. Tu nobis elice nobis cynoſura ꝑ altum Auſter eſt ventus meridionalis qui grece notos dicitur

Quam multis tua forma patet expreſſa figuris
Hanc auis oſtendit dum per inane volat
Aſt homo dum manibus expertis celica pulſat
Oſtia. vel liquidis brachia iactat aquis
Equora dum ſulcat vaſto ratis improba vento
Impulſa. antennis exprimit illa crucem.

¶ Oſtendit formam ſancte crucis nobis patefieri multis figuris quia aues qñ volant ꝑ aera formā crucis ſumunt. Homo extenſis manibus formā crucis format. Hō natans ꝑ aquas forma crucis vehitur Na-
Exero uis natans ꝑ equora ſuis antēnis crucis formā exprimit. ¶ Exero ex-
Sulco traho extendo ꝓcat Ratis nauis ¶ Sulcare hic nauigare ꝓcat alias
Antenna terrā ꝓſcindere ꝓt ¶ Antēna eſt lingnū ꝑ tranſuerſum in malo poſitū in quo velum alligat͛ a circūtendendo ſic noīata. Crux teſtibus Capro ⁊ ꝓbo eſt gñis fēi aut maſculini Apoſtulus ad Gal. Mihi āt abſit gloriari niſi in cruce dñi noſtri ieſu chriſti per quem ſupple crucem ⁊ non dominum noſtrum vt eccleſiaſtici volunt

Ne gladio feriat natum pater ardua dumis
Veruecem herentem cornibus ara tulit

¶ In Sequentia. Neq; ſentit gladium nec amiſit filium quiſquis egit talia Vide infra Geneſeos. xxij.

Angelus egypti vaſtat cum cede nocentes
Sanguine crux munit limina ſancta domus

¶ Sequentia. Nulla ſalus eſt in domo niſi cruce munit homo ſuper liminaria Vide infra Exodi.xij.

Dura vomit cautes ligno percuſſa moyſi
Vt biberet populus qui ſitiebat aquas

¶ Quomodo moſes ex duro lapide percuſſit aquas vide infra Exodi. decimo ſeptimo ⁊ numeri xx

Nec que ſidonijs collegit ligna ſub oris
Lechytus aut olei damnave ſentit anus

¶ Sequentia. Ligna legens in ſarepta ſpem ſalutis eſt adepta pauper muliercula Sine lignis fidei nec lechytus olei valet nec farinula. Vide regum tercio capite.xvij..

Quum populum fluuius ſenſu torqueret amaro
Aſt ligno immiſſo mellea fluxit aqua

¶ Sequentia Iſta dulces aquas fecit ꝑ quã ſilex aquas iecit moyſi officio Vel etiã illic Dura vomit cautes Vide infra Exodi.xv.

Tau crucis et ſignum nobis monſtraſſe ſalutis
Serpentis docuit enea forma ſatis

¶ Tau littera ſignum ſalutis ⁊ crucis deſcribit Vide infra Ezechielis nono Et de ſerpente eneo numeri.xxi.

¶ Sequuntur hiſtorie

¶ (Ne gladio feriat natum) Geneſeos.xxij.capite Dixit dominus ad Abraham. Tolle filium tuum vnigenitum quem diligis Iſaac ⁊ vade in terram viſionis atqꝫ ibi offeres eum iu holocauſtum ſuper vnuz mõtium quem monſtrauero tibi Cumqꝫ Abraham feciſſet vti precepit ei dominus ⁊ colligaſſet filium ſuum Iſaac poſuit eum in altare ſuper ſtruem lignorum extenditqꝫ manum ⁊ arripuit gladium vt immolaret filium ſuum. Et ecce angelus domini de celo clamauit dicens Abraham Abraham qui reſpondit. Aſſum. Dixitqꝫ ei Non extendas manum tuam ſuper puerum. Neqꝫ facias illi quicquam Nunc cognoui ꝙ timeas deum ⁊ non peperciſti vnigenito filio tuo. Leuauitqꝫ Abraham oculos ſuos viditqꝫ poſt tergum arietem inter vepres herentem cornibus. quẽ aſſumens obtulit holocauſtum pro filio appellauitqꝫ nomẽ loci illiꝰ dñs videt Exodi.xij. Vocauit ãt moſem oẽs ſeniores filiorum iſrahel ⁊ dixit ad eos. Ite tollentes animal per familias veſtras

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

⁊ immolate phaſe faſciculumq; yſopi tīgite in ſanguine qui eſt in limi
ne ⁊ aſꝑgite ex eo ſ upꝑ liminare ⁊ vtrūq; ꝑoſtem. Null⁹ vr̄m egrediat
oſtiū dom⁹ ſue vſq; ad mane Trāſibit em̄ dn̄s ꝑcutiēs egyptios. Cūq;
viderit ſanguinē i ſupꝑliminari et in vtroq; poſte trāſcēdit oſtiū dom⁹
et nō ſinet ꝑcuſſorē in gredi domos vr̄as ⁊ ledere. ⁊c̄. factū aūt eſt i noc
tis medio ꝑcuſſit dn̄s oē p̄mogenitū in terra egipti a p̄mogenito pha
raonis vſq; ad p̄mogenitū captiue que erat in carcere ⁊ om̄e p̄mogeni
tū iumentoꝝ Neq; erat dom⁹ in qua nō iaceret mortuus ¶ Exodi ca
pitulo xvij Profecta omnis mlt̄itudo filioꝝ iſrahel de deſerto Syn ꝑ
māſiones ſuas iuxta ſermonē dn̄i caſtramētati ſunt in. Raphidim vbi
nō erat aqua ad bibendū ppl̄o Qui iurgatus ꝯtra moyſem ait Da no
bis aquā vt bibam⁹ Et infra Clamauit āt moſes ad dn̄m dicēs Quid
faciā ppl̄o huic Adhuc paululū lapidabit me Et ait dn̄s ad moſen An
tecede ppl̄m ⁊ ſume tecū de ſeniorib⁹ iſrahel ⁊ ꝟgā qua ꝑcuſiſti fluuiuz
tolle de manu tua ⁊ vade En ego ſtabo ibi corā te ſupra petrā oreb ꝑcu
tieſq; petrā. et exibit ex ea aqua vt bibat ppl̄s fecit ita Moſes corā ſeni
orib⁹ iſrahel Et nūeri. xx. Cūq; eleuaſſet moſes manū ꝑcutiēs ꝟga bis
ſilicē egreſſe ſunt eque largiſſime ita vt ppl̄s biberet et iumēta. Tercio
regū capite xvij. Et factū eſt verbū domini ad heliā dicens Recede hinc
et vade contra orientem et abſcondere in torrente Carith qui eſt contra
Jordanē ⁊ ibi de torrente bibes. coruiſq; precipi vt ibi paſcant te Abijt
ergo et fecit iuxta verbū domini: Corui q̄z deferebant ei panez et carnes
mane. ſimilr̄ panē ⁊ carnes veſperi et bibebat de torrente Poſt dies ali
quot ſiccatus eſt torrens non enim pluerat ſuper terram Factus aūt eſt
ſermo domini ad euz dicens Surge ⁊ vade in ſarepta ſidonioꝝ ⁊ mane
bis ibi p̄cepi em̄ mulieri vidue vt paſcat te. Surrexit ⁊ abijt in ſareptā
Cūq; veniſſet ad portam ciuitatis apparuit ei mulier vidua colligens
ligna et vocauit eam dixitq; ei Da mihi paululū aque in vaſe vt bibam.
Cūq; illa ꝑgeret vt afferret. clamauit poſt tergum ei⁹ dicens Affer mi
hi obſecro ⁊ buccellā panis in manu tua Que reſpondit Viuit domi
n⁹ deus tuus quia non habeo niſi quātum pugillus capere poteſt fari
ne in ydria et paululum olei in Lechyto. En colligo duo lingna vt in
grediar et faciam illud mihi et filio meo vt comedamus ⁊ moriamur
Ad quam Helias ait Noli timere ſed vade ⁊ fac ſicut d ixiſti. Verun
tamen mihi primo fac de ipſa farinula ſubcinericium panem paruuluz
et affer ad me. tibi autem ⁊ filio tuo cariſſimo facies poſtea. Hec autem
dicit dominus deus iſrahel ydria non deficiet nec Lechytus olei mi
nuetur vſq; in diem in qua dominus deus omnipotens daturus ē plu
uiam ſuper faciem terre Que abijt fecit iuxta verbum helie Et come

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

dit ipe ꝛ illa dom⁹ ei⁹ ꝛ ex illa die ydꝛia farine nõ defecit ꝛ lechytus olei
nõ eſt iminut⁹ iuxta ꝟbũ dñi qđ locut⁹ fuerat in manu helie. Ergo dt
poeta nr̃ Nec q̃ ſidoniis collegit ligna ſub oꝛis Lechytus aut olei dam Lechytus
na ve ſentit anus. i. mulier vidua Lechyt⁹ ẽ vas olei aut ꝯtinẽs aliũ li
q̃rem Exodi. xv. Tulit aũt moyſes iſrahel de mare rubꝛo et egreſſi ſunt
in deſertũ ſur. Ambulauerũtq; trib⁹ dieb⁹ ꝑ ſolitudinẽ ꝛ nõ inueniebãt
aquã ꝛ venerũt in marath nec poterãt bibẽ aquas de marath eo ꝙ eẽnt
amare ꝛ murmurauit ppl'ſ ꝯtra moſen dicẽs q̇đ bibem⁹ At ille clama
uit ad dñm, qui oſtẽdit ei lignũ qđ cũ miſiſſet in aquas in dulcedinẽ ꝟ
ſe ſunt. Ezechielis capite nono vocauit dñs viꝝ q̇ indut⁹ erat lineis et
atramẽtariũ ſcriptoꝛis habebat i lũbis ſuis ꝛ ſtetit i medio ſex viroꝝ ha
bẽtia vaſa iterit⁹ i manib⁹ ſuis Et dixit dñs ad eũ. Trãſi ꝑ mediã ciui
tatẽ in medio iſrabel ꝛ ſigna tau ſuꝑ frõtes viroꝝ gemẽtiũ ꝛ dolentiu3
ſuꝑ cũctis abhomiationib⁹ que fiũt in medio ei⁹. ꝛ illis dixit audiente
me Trãſite ꝑ ciuitatẽ ſequẽtes eũ ꝛ ꝑcutite Nõ ꝑcat ocul⁹ veſter neq;
miſerami ſenẽ. adoleſcẽtulũ ꝟginẽ puulũ ꝛ mulieres interficite vſq; ad
internitionẽ Oẽ aũt ſuꝑ quẽ videritis tau ne occidatis Thau teſte lira Tau
eſt vltima lrã alphabeti hebꝛaici que hebꝛaice legẽ ſignat ideo ſcribebat
ſuꝑ frontes viroꝝ gemẽtiũ ꝛ dolentiũ de trãſgreſſione legis i abomiati
onib⁹ Numeri. xx Aaron moꝛtuo i mõtis ſupcilio deſcẽdit moſes cu3
Eleazaro filio. Oĩs ãt mltitudo filioꝝ iſrahel vidẽs occubuiſſe Aarõ
fleuit ſuꝑ eo triginta diebus ꝑ cunctã familias ſuas Nũeri xxi Qđ cu3
audiſſet Chananeus rex arad q̇ habitabat ad meridiẽ veniſſe ſc3 iſrahel
ꝑ exploratoꝝ viã ꝯtra illud eleazaꝝ ꝛ victoꝛ exiſtens duxit ex eo pꝛedam
At iſrahel voto ſe obligãs deo ait Si tradideris ppl'z iſtũ i manu mea
delebo vꝛbes eius Exaudiuitq; dñs p̃ces iſrahel ꝛ tradidit Chananeum
quẽ ille iterfecit ſubmerſis vꝛbib⁹ ei⁹ Pꝛofecti ãt ſunt de mõte oꝝ Et te
dẽcepit ppl'm itineris ac laboꝛis. locutuſq; ꝯtra dñm ꝛ moſen ait. Cur
eduxiſti nos de egipto vt moꝛeremur i ſolitudie Deeſt panis. nõ ſunt a
que. aĩa nrã nauſeat iã ſuꝑ cibo iſto leuiſſiõ Quãobrẽ miſit dñs i ppl'm
ignitos ſpentes ad q̃ꝝ plagas ꝛ moꝛtes plurimoꝝ venerũt ad moſẽ at
q; dixerũt peccauim⁹ q2 locuti ſumus ꝯtra dñm ꝛ te Oꝛa vt tollat a
nob ſpentes Oꝛauit moſes ꝓ ppl'o Et locut⁹ eſt dñs ad eũ Fac ſpẽtẽ
eneũ ꝛ pone eũ ꝓ ſigno Qui ꝑcuſſus aſpexerit eũ viuet. Fecit ergo mo
ſes ſerpentẽ eneũ ꝛ poſuit eũ ꝓ ſigno Quẽ cũ ꝑcuſſi aſpicerẽt ſanabant
Ergo dt poeta Serpẽtis docuit enea foꝛma ſatis ſignum ſalutis.

Nunc roſeo ſtillans miſeros de vulnere ſanguis
Abluat: et qui te coꝛpoꝛe ſancta fouet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Dextra lauet duri que fixa eſt vulnere claui
Cuncta opera admiſit que ſcelerata manus
Vulneris in leua fixi virtute mucronis
Sint queqꝫ obmiſſi ſanguine facta pio
Plaga pedis dextri tergat quecunqꝫ locuta
Lingua procax verbo queve nefanda tulit
Atqꝫ pedis reparet confixi plaga ſiniſtri
Mens ſiluit laudes quodqꝫ vel ore tuas
Militis aperuit mucro quod pectore vulnus
Que peperit cordis peſſima gaza lauet
Hinc miſeroſqꝫ benigna foue cum venerit hora
Mortis· et impendet cumqꝫ ſuprema dies
Te ſeruante animam cadit indignatio patris
Heu miſeram ſed te frangitur ira potens
Mors fugit et longe cedunt tibi noxia cuncta
Terribilem faciens hoſtibus ipſa metum
Et que nunqꝫ odijs feſſa exaturata quieſcit
Peſtis ſeua tuo numine victa iacet
Protege nos ſalua morbos auerte furentes
Corporis atqꝫ anime vis inimica procul
Judicio fulgens ſignum concede ſalutis
Cernamus tuti iudicis ora dei

¶ Hic vates noſter deſcribit qnqꝫ vulnera dñi nri ieſu chriſti q̄ ex ordi ne noīatim inuocat vt purgēt ꝛ abluēt ſordes ꝛ pctā nrā vt liqꝫ ptꝫ ex carmib⁹ Roſeus.i. purpure⁹ rube⁹ vt roſe⁹ color.pān⁹ Stillo ſignat guttatim fluo.aliqñ guttatim emitto Mucro ꝓprie gladi⁹ ē ponit̄ ꝓ acumie cui⁹ cūqꝫ teli Plaga ꝓprie ē ꝑcuſſio vuln⁹ aut ꝑ ver Vlir.plagiſqꝫ peremptū(Militis aꝑuit mucro) Ordo ē vuln⁹.i.foramē pectoris qd aꝑuit.i.ꝑforauit mucro.lancea aut acumē lancee militꝫ.ſ.Longini pectore.i.in pectore dñi lauet.i.purget peſſima.i.pctā q̄.ſ.peſſima gaza.i.theſaur⁹ aut ſubſtātia cordis pepit Gaza ꝓprie theſaur⁹ aut pecunia ē accipit̄ hic metaphorice noxiū.i.nocēs.inoxiū.i.inocēs Exaturata ſn̄ s debet ſcribi qꝛ nunqꝫ poſt x ſeqtur s Scām crucē auctore valla in qn-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

to capite.ccc.ix.nō debem⁹ orare ſʒ adorare aut ſalutare vt ibi Salue ſcā crux Jta ⁊ corpa ⁊ reliq̄as ſctōꝝ pn̄tes adoram⁹ ſʒ aīas abſentes oram⁹

τελος

Tetraſtichon Petri.N.Drolſhagij ad beneuolos lectores

Quem meminiſſe iuuat dotes preclaraqʒ ſenſa
  Jngenij Alberti.ſtemna.decuſqʒ viri
Et buſtum.fragrans ſolemni funere clauſum
  Mox breue Rodolphi perlegat iſtud opus

Albertus Magnus Sueuus gn̄e fuit qui viuendi regulā in ſacro p̄dicatoꝝ ordine ꝓfeſſus.apud Parrhiſios ſumpta inſula magrāli.in omni humana phia lriſqʒ diuinis eminētiſſim⁹ euaſit in pontificē apud Ratiſponā electus.queqʒ eximia vite mūdicia fulgentē ſuaqʒ etate oēs ingenio doctrinaqʒ ſupantē.hoc loco Germanie tocius clariſſima agrippinenſis colonia optimo iure ſepultum ſeruat

Henricus Gebelius poeta Laureatus in Alberti magni Laudem

Legim⁹ nuꝑ vigeſimū terciū de aīalib⁹ libꝝ Alberti magni Alberti inq̄ā illi⁹ Sueui q̄ ex incredibili multaꝝ artiū eruditōe cognomento magn⁹ appellitatᷣ apud grecos Polyphem⁹.hoc eſt magne fame Dim recte philoſophantiū ꝑnceps.q̄ vt doctis ꝑſuaſuʒ ē in phyſicis ⁊ latēti bus reꝝ cauſis Ariſtotelē illū ꝑipateticū.⁊ toci⁹ antiq̄tatis phos ad venū ſupauit ⁊ a tergo reliq̄t longiſſime atqʒ ꝑ decus eruditiōis nulli ſperare nepotuʒ ꝯtenderim Quis em̄ illo ex omni hoim memoria.aut in dialecticis acutior.vel in phia locupletior.aut in ſacris lrīs ſublimior.⁊ vt vno vbo plura ꝯprehendā in omni lrātura doctior

Epigrāma Hērici Gebelij in laudē Alberti mḡni

Cedite philoſophi quos grecia iactat alumnos
  Extulit et ſi quos itala terra ſuos
Quos longe Albertus vicit merito polyphemus
  Gloria ſueuorum teutonicique ſoli
Par decus ingenij.nec fas ſperare nepotes
  Hic nouit quicquid tota ſophia docet

Telos   Soli deo gloria.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

¶ In magnum Albertũ Venerabilẽ rareqꝫ virtutis pontificem Epitaphium Illuſtris viri Rodolphi Langij poete grauiſſimi

Actenus ingreſſus ſacra hec ſubſiſte viator
  Ad tumulum magni qui tegit oſſa viri
Grecia iactabat magnum qui vicerat orbem
  Clara ducem virus. quem babylone necat
Pompeio tumuit magno pulcherrima roma
  Abſcidit phario cui puer enſe caput
Suſtulit hos bello ſeua et formidine magnos
  Mors dedit infernis voluier hoſqꝫ focis

¶ Hoc epitaphiũ Rodolphus Langiꝰ poeta ꝛ hõ impenſe doctꝰ Luſit in laudẽ ꝛ p̄conia diui Alberti magni Ratiſponeñ põtificis Hortat atqꝫ monet viatores hoc ẽ hoĩes intrãtes ſacras ędes ordinis p̄dicatorũ apud agrippinã coloniã vt ſubſiſtãt ad ſepulchꝝ qđ condit oſſa ꝛ reliquias magni alberti Hoc decere ꝓbat argumẽto a maiore tũ grecoꝝ tũ rhomanoꝝ Hij pompeiũ magnũ imꝑatorẽ illi Alexandꝝ magnuꝫ iactant q̃z poſt vitã ad inferos detruſos legis. Quãto ergo magis nos iactare laudare debemꝰ Albertũ illũ magnũ ꝛ nõ ſolũ ſciẽtijs ĩenarrabilibus verꝝ ꝛ ꝟtutibus innumeris atqꝫ ſcitate p̄ditũ atqꝫ tandẽ inter aſtra ſideraqꝫ collocatũ Ordo o viator. i. hõ ingreſſus hactenꝰ huc vſqꝫ hec ſacra. i. ſacras ędes ordinis p̄dicatorũ ſubſiſte. i. ſubſtant ſta. ad tumulũ. i. monumentũ q̇. ſ. tumulus tegit ꝯdit oſſa. i. corpꝰ funꝰ magni viri. i. alberti magni Grecia clara. i. greci graij iactabat. i. iactabãt p̄dicabãt laudabãt ducẽ. ſ. Alexãdꝝ q̇ vicerat. domuerat magnũ orbẽ. i. amplũ mũdũ. quẽ. ſ. alexãdꝝ virus. i. aconitũ venenũ necat interficit babylone. ſ. vrbe Et pulcherrĩa rhoma tumuit. i. ſupbiuit magno pompeio. ſ. imꝑatore cui pompeio puer. ſ. Ptolomeꝰ abſcidit. i. deſecauit phario enſe. i. egyptio gladio caput Seua mors. i. crudele fatũ ſuſtulit hos magnos. ſ. viros bello ꝛ formidine ꝛ dedit hos. ſ. viros duos voluier. i. volui apocope Parſius At pulchꝝ eſt digito mõſtrari ꝛ dicier hic eſt infernis focis. i. ſtygijs ignibus. ¶ Subſiſto. i. ſubſto ſto Apu. Ad hec ille ſtupore quodã affectus ſubſiſtit Tumulus eſt ꝯgeries terre ſupra ſepulchꝝ accipit ꝓ ſepulchro Bap. Extinctũ tumulo ſolemni funere corpꝰ Grecia regio grecoꝝ inter achaiam ꝛ macedoniã ſita. Sũt enĩ greci appellati a rege Greco habent apud illos q̇nqꝫ lingue vt Atti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

ca.eolica.ionica dorica.⁊ cōis Babylon vrbs grādis in chaldea hēbat
Hec vrbs auctore Plinio ſexaginta milia paſſuū in amplitudine Mu
ri eiꝰ erāt alti ducentis pedibꝰ craſſi ṽo quīquaginta Alia eſt babilon
in egypto a Cambiſe rege perſaꝝ condita auctore Joſepho
Alexander magnus philippi regis macedonie filiꝰ.ex. Olympiade a-
lexandri regis epirotaꝝ ſorore ꝓcreatꝰ ſucceſſit Philippo patri in reg-
nū Anno ab vrbe condita.cccc.xxvi.hic ꝑmā experientiaꝫ anni ⁊ ṽtutꝭ
ſue compreſſis celeriter grecoꝝ motibꝰ dedit q̇bꝰ auctor vt ab imperio
Macedonū deficerēt Demoſthenes orator auro ꝑſaꝝ corruptꝰ extite-
rat Jtaqꝫ athenienſibꝰ bellū depcātibꝰ remiſit.q̄s inſuꝑ etiā multo me-
tu ſoluit Thebanos diruta ciuitate deleuit reliq̄s ſub corona vendidit
Ceteras ṽo vrbes achaie ⁊ theſſalie vectigales fecit Jlliricas q̄ꝫ ⁊ Thra
cas trāſlato mox ab hinc bello domuit Jn̄ ꝓfectꝰ ad ꝑſicuꝫ bellū omnes
cognatos ⁊ proximos ſuos interfecit Jn exercitu eiꝰ fuiſſe tm̄modo pe
ditū xxxij.milia.eq̇tū q̇ttuor M.d.naues.c.lxxx.referunt hac tā ꝑua
manu vniuerſuꝫ terraꝝ orbem vtrū mirabilius ſit ꝙ vicerit.aut ꝙ egredi
auſus fuerit incertū eſt Plures ⁊ innūerabiles vicit ſꝫ hūani ſanguinis
inſaturabilis ſiue hoſtiū ſiue etiā ſocioꝝ recentē ſꝑ ſitiebat cruorē.Jta-
qꝫ ꝑtinaci impetu in bella ꝓcurrēs Choroſmos ⁊ dacos indomitā gen
tem in deditionē accepit:Calliſthenē phm̄.ſibiqꝫ apud Ariſtotelē con
diſcipulū cū plurimis alijs ꝓncipibus,ꝙ eum depoſito ſalutandi more
vt deū non adoraret occidit.Poſt hec Jndiā petijt vt oceano vltimoqꝫ
oriente ſineret imperiū Myſam vrbem adijt Dedalos montes regna
qꝫ Cleophilis regine expugnauit.que cū ſe dediſſet concubitu regnū re-
demit Poſtq̄ꝫ vero Jndum flumē ingreſſus Babylona celeriter redijt
Jbi cū adhuc ſanguinē ſitiens male caſtigata auiditate miniſtri iſidijs
venenum potaſſet interijt.Mortuo eo duces eiꝰ mutuis ſe bellis con-
ſumpſerūt hec paulus Oroſius.li.iij.hiſtoriaꝝ Et vt valeriꝰ maximꝰ
ſcribit libro primo capite quīto ꝑ quietē ⁊ ſomnū vidit ſe interfecturuꝫ
a Caſſandro antipatri filio.nō adhibēs fidē ſomnijs reppulit phātaſ-
mata Poſtea qd̕ ſomnio preuidit.miſere tulit et ſiquidem veneno vene
fico quod allatū in vngulis equi erat ꝑ Caſſandrum interijt auctor Ju
ſtinus Pompeiꝰ poſtq̄ꝫ magnalia plura peregiſſet.monitꝰ a.Joue ne
cum Caio ceſare bellum gereret ut dt̕ Ualerius ſed poſt habita exhorta
tione bellum exortum eſt inter Ceſarem ⁊ Pompeiū vt ꝓlixius docet.
Oroſius li.vi.hiſ.Ceſaris exercitū pompeiꝰ fere deleuit Ceſar inde ci-
tato agmine ꝑ Epiꝝ in theſſaliā ꝑrexit Pōpeiꝰ ṽo cū maximis copijs
ſequutꝰ bellū q̄ꝫ omiſſuꝫ ē Jtaqꝫ extruit vtriqꝫ acies.Pōpeius.lxxxviij
cohortes triplici ordine locauit Ceſar ſimilr̄.lxxx.cohortes triplici ordi

ne diſpoſuit Prima congreſſione equitatus pompei pulſus ſiniſtra lae
tera nudauit Deinde cum vtrimqꝫ diu dubia ſorte cederentur Tandem
vniuerſus pompei fugit exercitus Ceſi ſunt in eo prelio pompeianorum
xv. M. Centuriones. xxxiij. Pompeius fugiens in hoſtio penei amnis
onerariam nauem nactus in aſiam tranſijt Inde per Syrum in egyptū
venit ibiqꝫ mox vt littus attigit iuſſu Ptolomei adoleſcentis in gratiā
ceſaris victoris occiſus eſt Pompei vxor filijqꝫ fugerunt hec Oroſius
Jacto ¶ Jacto proprie eſt frequenter iacere accipitur quandoqꝫ ꝓ temere lau
dare extollere vt hic Martialis Aſſiduus iactet nec babylona labor hic
Jactantia que eſt inanis de ſe ⁊ ſtulta predicatio
Pharos ¶ Pharos parua inſula egypti hinc pharius a um. i. egyptius a um.

Hic magni Alberti celato marmore cernis
Oſſa viri. cuius ſpiritus aſtra tenet
Aſtra ſed et ſolis ſuperat quoqꝫ luce coruſcum
Et iubar. et flammas igneus ille pater.

¶ Nunc quomodo oſſa ⁊ reliquie diui Alberti videntur in marmore
exciſo oſtendit cuius anima inter ſidera eſt collocata. Et quomodo ille
igneus pater. id eſt virtute et charitate ardens ſuperat flammas.
Marmor ¶ Marmor eſt lapis duriſſimus ⁊ precioſus Buſchius Niueoqꝫ du
Celo ctas marmore villas Rideo Celo ſignificat ſculpo excido Ouidius.
Plus iuuat adducto pomum decerpere ramo Quam de celata ſumere
Aſtra lance manu. ¶ Aſtra ponuntur hic pro celo Coruſco proprie ſplendeo
Vir. Penniſqꝫ coruſcant hinc coruſcum Aliquando criſpo' Inde co
Jubar ruſcum pro criſpante ponitur ¶ Jubar proprie lucifer dicitur ꝙ iubas
lucis effundat poteſt accipi pro omni ſplendore vt auri argenti. ⁊c.

O quantum ingenio magne telluris obiuit
Et maris. etherea vel ditione potens
Viſcera perdomuit terrai. montibus aurum
Cetera naſcantur quo ne metalla docens
Nubibus incluſum patefecit fulminis ignem
Quid ve cometa rubens grando ſit atqꝫ niues
Aggreſſus magni hinc rutilantia ſidera celi
Septeno ſtellas vicit et orbe vagas
Sed varium liquit nature munus opuſqꝫ
Quo peripateo principe maior erat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Suſtulit hinc animi vires iuuat acris olympo
  Ingenij dotes explicuiſſe ſuas
Quoqꝫ aperit nouies ardentis in ordine celi
  Diſtinctus ſedeat ſpiritus ante deum
Laudibus inuigilat ſumme genitricis et orbis
  Dum coeli domine virginis edit opus
Que ſeſe oranti iuueni tam clara videndam
  Obtulit hinc monſtrans relligionis iter
Maieſtas que ſacra tenet ſecreta reſoluit
  Tota euangelij defluit vnda ſalus

O quantum ingenio

Nunc poeta noſter de induſtria ⁊ excellentia ingenij magni alberti diſſerit oſtendēs que ⁊ quāta ꝑ ſubtilitate ingenij ſui ſcripſerit Ordo: O exclamātis ammirantis eſt q̄ztū obiuit .i. circūiuit ingenio magne telluris .i. terre ample ⁊ maris. ⁊ potens .i. valēs ethera ditione .i. diuino imperio aut celeſti virtute .i. O q̄ztū excelluit doctor Albert⁹ diuino ingenio qn̄ ſcripſit librū doctrinalem de naturis locoꝝ ⁊ librū de ꝓprietatibus elementoꝝ in quo docet cauſas fluxus ⁊ refluxus maris. (Viſcera perdomuit) Ordo ſꝫ. Albertus perdomuit id eſt ſubiugauit inq̇ſiuit viſcera. id eſt venas tarrai id eſt terre ⁊ per domuit. id eſt inquiſiuit auꝝ montibus id eſt venas ⁊ meatus in quibus aurum continetur hoc eſt quando ſcripſit librum de mineralibus (Docēs quo cetera metalla naſcuntur. id eſt quando ſcripſit in cōmentarios in quartum librum metheoroꝝ) Patefecit id eſt oſtendit ignem fulminis id eſt fulguris incluſum nubibus quando ſcꝫ ſcripſit libros metheororum Ibi tractat de fulmine tonitruo fulgure ⁊ alijs impreſſionis ignitis Et patefecit in eodē libro quid ſit cometa illa conſtellatio caudata futuri mali prenunciatrix quid grando atqꝫ quid niues id eſt nix Hinc id eſt poſt hoc aggreſſus. id eſt exorſus rutilantia id eſt ſplendentia ſidera celi Quando ſcripſit cōmentarios in libros de celo ⁊ mundo Ariſtotilis Et vicit .ſ. ſcribēdo vagās ſtellas. id eſt ſeptem planetas qui dicuntur ſtelle erratice ſepteno orbe .i. ſeptē ſpheris hoc eſt qn̄ ſcripſit libros aſtronomię Liquit .ſ. poſteris variū mun⁹ .i. multiplex donūqꝫ .i. ⁊ op⁹ .i. laborē nature qn̄ ſcripſit digniſſiā ꝯmētaria in oēs libros naturalis phie quo .ſ. munere aut opere erat maior peripateo princip: id eſt Ariſtotele principe philoſophorum Qꝛ in plurib⁹ locis Ariſtotelē emēdauit ⁊ in multꝭ ꝯpleuit Quod graphice docet hēric⁹ Bebeli⁹ poeta laureat⁹ hijs ꝟbis alber

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

tus oīm recte pħantiū ꝓnceps q̄ vt doctis ꝑſuaſum ē in phyſicis ⁊ latē
tibus reꝝ cauſis Ariſtotelē illū ꝑipateticū ⁊ toci⁹ antiq̄tatis pħos ad
vnū ſupauit(Suſtulit hinc)ordo)ſuſtulit.i.abſtulit accepit hic olym
Dotes animi — po.i.ex celo vires.i.ꝟtutes animi ⁊ iuuat.i.delectat explicuiſſe explicare
.i.dicere ſuas dotes.i.munera acris ingenij q̄ ſunt ſciētia intellect⁹ volū
tas Quo.ſ.ingenio apit noues in ordine ardētis celi ⁊ quo ſpūs ange
lus ſedeat diſtinct⁹.i.diſcret⁹ añ deū Qñ ſcripſit libꝝ de celeſti ⁊ angeli-
Tres ſunt hie-archie angeloꝝ. — ca hiearchia Quaꝝ tres ſūt In ꝓma ſunt Seraphin.cherubin.⁊ thro-
ni In ſcd̄a ſunt dn̄atiōes ꝓncipat⁹ ⁊ ptātes In tercia ꝟtutes angeli et
archāgeli(Inuigilat ſumme)ordo Inuigilat.ſ.dn̄s albertus.i.incūbit
laudib⁹.i.p̄conijs ſumme genitricis.i.matris marie dum.i.qñ edit.i.ī
lucē dat opus.i.libꝝ virginis.ſ.marie domine celi ⁊ orbis.i.terre.Qñ
ſcꝫ edidit libꝝ de ſacratiſſimis laudib⁹ btē ꝟginis marie Que.i.maria tā
clara.i.ſplēdida obtulit.i.p̄ſentauit ſeſe.i.ſe videndā.i.dignā videri orā
Quare Albert⁹ induit habitum ordis p̄dicatorij — ti Iuueni.i.Alberto mōſtrans.i.declarās hic iter religiōis.ſ.ordinis p̄
dicatorij albert⁹(Auctorib⁹ ſapiētiſſimis)Quum nondū egiſſet deci-
mū ⁊ octauū annū deuotus chriſto.fudit p̄ces ad ſacratiſſimā ꝟginē ma
riam q̄ ſeſe illi obtulit ꝑſuadens vt intraret ſcām religionē ordinis p̄di-
catorij(Maieſtas) Ordo reſoluit.ſ.albert⁹.i.apit ſecreta.i.archana q̄
ſacra maieſtas.i.diuina ptās tenꝫ vnde.i.ex q̄ defluit.i.emanat tota ſal⁹
euāgelij.ſ.ſci Hoc ē qñ ſcripſit altiſſiō ſtilo ſup q̄ttuor euāgeliſtas

Libri Alberti.

Albert⁹ magnus ſcripſit

Libꝝ
- Doctrinalē de naturis locoꝝ
- De proprietatibus elemētoꝝ
- De numerabilibus
- In quartū libꝝ metheoroꝝ
- Metheororum

Cōmētarios
- Cōmentarios in libros de celo
- In libros aſtronomie
- In oēs libros naturalis pħie
- De celeſti hiearchia
- De laudibus virginis
- In quattuor euangeliſtas
- Et plura alia digniſſima opa

Cometa — ¶ Terrai p terre ſicut pictai p picte Aulai p aule ꝑ diherеſim.
Cometa eſt ſtella crinita ⁊ caudata cū appet ſꝑ aliq̄d mali p̄nūciat pu-
ta vel bellū aut peſtē aut calamitatē ſicut hoc pulcherrie oñdunt Ariſto
Grando. — teles ⁊ Albert⁹ ⁊ Thomas in metheoroꝝ ¶ Grādo gutta aque ꝯgela
ta ꝙ ſolito grādior ſit a q̄ ꝟbū grādino Itē de grādine ⁊ niue quō gn̄an
Planete dicant Errones. — tur lege dictos auctores Septē planete dn̄r ſtelle erratice ſiue errones

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

nõ quaſi errent ſʒ qꝛ nõ ſeruãt eundẽ ſitũ ⁊ eandẽ diſtantiã ad alias ſtel
las hoc eſt ꝙ mõ ad auſtꝝ ferunť mõ ad ſeptẽtrionẽ planete ſunt Sa-
turnꝰ Juppiter ⁊ Mars Sol Uenus ⁊ Mercurꝰ Luna Peripatetici Peripatetici.
dñr a περιπατεω peripateo qđ eſt deambulo qꝛ peripatetici deambu
lãtes ⁊ hinc inde ſpaciãtes diſputabãt ⁊ Ariſtoteles deambulãs docebat
¶ Euãgeliũ ḟt bonũ nunciũ ab eu qđ eſt bonũ ⁊ angelꝰ nũciꝰ ⁊ debet v Euangelium
in ſcđa ſyllaba ſonare ḟ teſte Joanne phorcẽſi ⁊ Bebelio

Tutus ab inſidijs lectus ſalomonis vt eſſet Metaphora
Perfidie gladium ſtrinxit in ora minax.
Ut bellator erat fidei conſurgit in enſem Expoſitio
Uictor. vt hereticum pellat ab orbe nefas
Ore tonat quanto precelſa ad pulpita doctor
Emicat et quanto fulmine parrhiſijs

¶ Nũc quõ dãnauit hereſim ⁊ quõ diſputãdo ꝯcionando declamauit
ꝟbũ diuinũ poeta oñdit Eſt ⁊ Metaphora ſumpta ex tercio canticoꝝ vbi
ſic habeť In lectulo meo ꝑ noctẽ queſiui quẽ diligit aĩa mea Queſiui il
lũ ⁊ nõ inueni Surgã ⁊ circuibo ciuitatẽ ꝑ vicos ⁊ plateas querã quẽ
diligit aĩa mea. ⁊c̃. En lectulũ ſalomonis ſexaginta fortes ambiũt ex for
tiſſimis iſrl' oẽs tenẽtes gladios ⁊ ad bella doctiſſimi Uniuſcuĩqꝫ enſis
ſuꝑ femur ſuũ ꝓpter timores nocturnos Ut ergo lectꝰ ſalominis. i. ſcã
eccl'a eẽt tutꝰ. i. tuta defenſa. minax. i. iratus albertꝰ ſtrinxit. i. exemit gla
diũ. i. ꝟbũ diuinũ in ora. i. faciẽ ꝑfidie. ſ. hereticoꝝ Et vt bellator. i. rep-
henſor erat victor. i. ſuꝑator fidei. ſ. chriſti aut ſurgit in enſem. i. acrẽ diſ
putatõem rephenſionẽ vt cauſa finalis. pellat. i. expellat exſtirpet ab or-
be. i. mũdo hereticũ nefas. i. hereſim Et qͣto ore. i. doctrina doctor Al-
bertꝰ. i. tonat. i. clamat ad ꝑcelſa pulpita. i. altũ ſuggeſtũ ⁊ qͣto fulmĩe.
. i. claritate excellẽtia emicat parrhiſijs. i. achademia pariſienſi
¶ Salomon rex ſapiẽtiſſimꝰ de quo ſacra ſcriptura varia memorat
¶ Stringere gladiũ ḟt eximere ⁊ educere gladiũ qđ alij dicũt euaginaẽ Stingere
licet minꝰ pure quo Et Juſti. ⁊ Uegetiꝰ vtunť Hereſis grece ſecta latie Hereſis
đr eñi hereſis ab eligẽdo optãdo hinc hereticꝰ đr q̃ inſtituit ⁊ eligit ſectã
aduerſus fundamẽta religiõis ẽ hic aduerſuꝫ ¶ Pulpitu idẽ qđ ſugge Pulpitum
ſtũ aut cõcio ḟt. eſt qꝫ locꝰ editior vñ ſermo declamať ad ppl'm cen pre-
keſtoel ⁊ nõ đr ambo ¶ Tonare ſonare ḟt Parrhiſij oꝝ ḟt gentẽ ⁊ oppi Tono parrhiſij
dum ⁊ nõ đr ſatis latine pariſiꝰ indeclinabiliter

Dum mutum mugire bouem quo vaſtus et orbis
Ceu tonitru docuit concutiendus erat

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Huius in excelſo quantum conſiſtere fas eſt
Pectore. ſe totam theologia locat
Hunc virtus doctrina potens. ſuſtollit in altum
Quoqꝫ ratiſpona preſule digna fuit
Hoc decus eternum maiores ſueuaqꝫ tellus
Militie cuius ſigna tulere dedit
Magnus erat forma celſus. virtute choruſcus
Doctrina exundans. hinc trimegiſtus erat
Terra premit libyes aſie tegit vtraqꝫ magnos
Hic magni (celo ſpiritus) oſſa manent.

¶ Hic poeta oſtendit Albertum ꝓphetam fuiſſe quia dixit de ſancto Thoma Vos vocatis hunc bouem mutum ſed talem dabit adhuc in eccleſia mugitum ꝙ vaſtus hoc eſt magnus orbis audiet, fuit em̄ Thomas aquinas Alberti magni diſcipulus Deinde dicitur Albertum ꝓfundiſſimum excellentiſſimumqꝫ theologum fuiſſe. quem eximia virtus ⁊ magna doctrina vocauit in pontificem ⁊ preſulem Ratiſponeñ. Subinde decantat eius patriam ⁊ originem ⁊ formam fuit. Sueuus nobilis carne magnus non magnitudine molis ſed fame virtutis ſplēdens virtute exuberans doctrina trimegiſtus. id eſt ter maximus erat Ordo duorum verſuum Terra libyes. id eſt egyptum premit. id eſt ſepultum tenet. ſ. Pompeium magnum ⁊ terra aſie. id eſt aſſyria babylona tegit. id eſt condit. ſ. Alexandrum vtraqꝫ terra. ſ. tam libya q̄ꝫ aſia magnos tegit. ſ. viros quia in libya pompeius magnus ſepultus in aſia Alexander magnus necatus. Sed hic id eſt in europa aut in ſacra ęde predicatorij ordinis manent oſſa. id eſt corpus ⁊ ſpiritus. id eſt anima.

Vaſtus. celo id eſt in celo manet ¶ Vaſtus proprie magnus ē ponitur aliq̄n ꝑ
Tonitruum feroci Cicero Que barba india vaſtior aut anguſtior. ¶ Tonitrus ſiue
tonitruum a tono dicitur quod eſt ſono nihil em̄ aliud eſt tonitruuꝫ q̄ꝫ
Theologia. teter aeris ſonus auctore Sympotio ¶ Theologia omnium ſcientiaꝝ
preſtantiſſima a theos quod eſt deus ⁊ logos ratio aut ſermo Preſul. id
Sueuia. eſt epiſcopus ¶ Sueuia regio quedam in almania prima ſiue ſuperi
Libya ore hinc Sueuus a um ¶ Libya aut libye es eſt regio aphrice egypto
contermina ponitur pro tota aphrica. Rideo quicquid legit aſtur auri
Aſia Fertiles campos libye. i. ſabei Pulueris fumos ¶ Aſia ē media pars o
orbis terre Aſia eſt Aſia minor que eſt pars Aſie que fuit ſub imperi
Romanorum

τελοσ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Hermãnꝰ buſchiꝰ nobil' vates Rodolpho Lãgio the
ologo pħo oratori et poete ornatiſſiõ Euchariſticõ

I cui noſtra pias debet lyra carmine grates
Si teneor ſtudij cui dare dona mei
Ille vir inflexe ſurgunt cui vertice lauri
Solus es. o plectri fama fideſqꝫ mei
Tu facis ignauos abeat ne ſegnis in annos
Vita cadant turpi ne mea corda ſitu
Te duce muſa fauet. datur et mihi copia multi
Codicis. ingenij diligis et orſa mei
Meqꝫ epulis vinoqꝫ iubet accumbere menſis
Largaqꝫ das famulo munera ſepe tuo.
Quãtus amicus erat fido troianus Achati
Eneas. mihi tu non minus ipſe faues
Quare dum corpus ſenſus animamqꝫ tenebit
Dumqꝫ hoc in calido pectore ſanguis erit
Tot tibi pro meritis Langi· doniſqꝫ ſtudebo
Carminibus laudem perſoluiſſe meis
Siue ego Tithonis cano venerabilis euo
Siue ego Matuſalem. ſiue ego neſtor ero
Seu me viuacem in ceruum mutauerit etas
Seu volucrem: ſeu me fecerit eſſe feram
Vel modo ſi Glaucus dicar: Iu :eniſqꝫ palemon
Vel piſcem ſi me iuſſerit eſſe deus
Vel modo per ſtygias ſi inhumatꝰ perferar ;vndas
Siue per elyſij rura beata poli
Nūqꝫ ceſſabo repetitas dicere grates
Nec erit officij maxima cura mei

¶ Finis per me Richardum pafraet. Anno dñi. M
CCCCC. v: decima ſexta Aprilis.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
227 E 28